

mòni
ac

Utopia Rambles

The title 'Utopia Rambles' is rendered in a large, bold, red, sans-serif font. The word 'Utopia' is on the top line and 'Rambles' is on the bottom line. Several blue curved arrows are scattered around the text, pointing in various directions. The background features several grey, torn paper scraps of varying sizes and orientations, some overlapping the text.

s
anta

Generalitat
de Catalunya

Aquesta publicació és un testimoni del que ha passat en el marc d'*Utopia Rambles*, un projecte col·lectiu desenvolupat intra i extramurs del centre d'arts Santa Mònica entre l'octubre del 2022 i el gener del 2023. Durant aquell període, quaranta-quatre persones (quaranta-un artistes i tres curadores), juntament amb diverses entitats i associacions de veïnes de la Rambla de Barcelona, van proposar la possibilitat de crear noves realitats per al territori que envolta la institució, una de les vies més populars i complexes de la ciutat, mitjançant la pràctica artística i unes dinàmiques de treball conjuntes basades en la cultura del prototipatge.

Aquest recull presenta *Utopia Rambles* com una experiència permeable i mutant per naturalesa pròpia, com un projecte adaptable que es pot extrapolar a altres indrets, mirades i maneres de fer.

SANTA MÒNICA

Direcció

Enric Puig Punyet

Exposicions

Roger Vinent Arnau

Producció tècnica

Marina Rubio Marco

Activitats

Eva Ruiz

Gestió econòmica

Cristina Güell

Administració

Andreu Carreras i Novich

Comunicació i Premsa

Clara Bofill Pumarola

Mediació i serveis educatius

Marta Gracia

Difusió

Juanjo Gutiérrez

Web

Luis Villalón

Xarxes socials

Cesc Grau Serratusell

Fotografies

Jordi Play

Gremi de Comunicació

Lara Martínez

Irena Visa

Gremi de Digitalització

Carlos Carbonell

Marc Villanueva Mir

Gremi d'Educació

Gemma París

Marta R Chust

Alba Rihe

Alejandro Santaflorentina

Gremi d'Edició

Antonis Antoniou

Marta Sesé

Gremi d'Espais

Pedro Bennaton

Anna Solanilla

Gremi de Gastronomia

Natalia Carminati

Laura Torres Gandía

Sonia Villar

Carolina Zerpa

Gremi de Participació

Juan David Galindo

Tau Luna Acosta

Clara Piazuelo

Diana Rangel

Crèdits

Personal de sala

MagmaCultura, SL
Ainhoa Arroyo Tomás
Elizabeth Bertolin Mercado
Sílvia Camacho Riart
Oscar Canal Vicente
Alba Coll Zapata
Raül González Carrasco
Roser Martín Ausió
Héctor Martos Avellaneda
Àngel Monlleó Marsal
Josep Francesc Valero Garcia

Muntatge

Grop exposicions i museografia, SL
Raul Baeza Calleja
Ferran Costa Fontanet
Manuel Delgado Barriquera
Francesc Fornaguera Bau
Fco. Javier Hernandez Ruíz
Irene Julve Nieto
Xesco Muñoz
Carlos Portillo Recio
Manuel Ríos Calatayud
Eduard Segura Domenech
Jordi Segura Marfil
Pau Segura Marfil
Ricard Sellarés Puig
Mariano Verdejo
Jaume Vila-Clarà Martin
Luis José Hernández Campo
Anton Pascual Gefaell
Begoña Terradas Rodríguez

Impressió

Uan Tu Tri
Marc Ventura
Ula Solsona

Neteja

Mitie Facilities Services S.A.
Rosa Bajaña
Julia Barrueto
Maria Olga Bustos
Gloria Canelo
Olga Carrión
Tania Ginés
Sergio Sánchez Blesa
Elizabet Tipán
Lidia Toala
Lali Ventajaa

Seguretat

SPM Seguridad
Maria Isabel Bermejo Celdrán
Juan Carlos Alba Collado
Daniel Sanchez Sánchez
Mileidys Landestoy
Fabian Arnaldo Jaeggi

Manteniment

Urbia Services
José María de Santos
Marc Ferrer
Ariel Agustopa

Il·luminació

Intervento
Maria José Dominguez Vazquez
Pelayo Rodriguez Gonzalez

Pintura

Projectes Micma, SL
Adolfo Aliaga

EXPOSICIÓ

Taula Curatorial

Itziar González Virós
Elena Blesa Cábez
Enric Puig Punyet

Participants

Agustín Ortiz Herrera
Aleix Arcarons Camps
Amaia Supercobra
André Felipe
Carlos Clemente Gil
Cecilia Vieira Tárraga
Christina Schmutz
Crapulismo Ilustrado
Diego Tampanelli
Eduard Olesti Muñoz
Élise Moreau
Elvira Pujol Masip
Enrique Baeza
Florencia Gonzalez Di Niro
Iris Verge
Javi Morera Mínguez
Javier Arango Garfias
Jorge Augusto Noreña Ocampo
Josecarlos Flórez García
Juan Antonio Cerezuela Zaplana
Julio Jeans Paul Ramos Delgado
Lautaro Reyes Sáez
Llapispanc
Luana Raiter
Lucía Piedra Galarraga
Mar Gené Cuairan
Maria Casadellà Xifra
Mana Pinto
Marla Jacarilla
Montse Amat
Morena Bellini
Natassia Secades
Núria Nia
Ortésia Cabrera
Oscar Abril Ascaso
Penny Papachristodoulou
Rafael Frazão
Renan Camilo
Romina Pezzia
Vanesa Simón Martínez
Yaiza Ares

Arxiu

UTE Km Zero

Delineació

Helena Armaste - estudi Lola Domènech

Disseny gràfic

ferranELotro Studio

Dibuixos paret

Itziar González

Videos

David Mauas

Muntatge vídeos

Tomás Suárez

Documentació

Sonsoles Miguel

Fotografia exposició

Dolors Pena

Pau Guerrero

Adrià Goula

Amb la col·laboració de

Grup Habitat UPC

Pep Alemany

Estanislau Roca

Fernando Casal

SOS Rambla

Christina Schultz

Clive Booth

PUBLICACIÓ

Producció

Generalitat de Catalunya
Centre d'arts Santa Mònica

Coordinació editorial

Lilianna Marín de Mas

Disseny gràfic

ferranELOtro Studio

Arts finals

Studio Aparte, Ellen Diedrich

Traducció i correcció

textos[hub]

Fotografia

Sonsoles Miguel
Jordi Play

Impressió

9.disseny S.L.

© dels textos els autors

© de les fotografies els autors

ISBN: 978-84-10393-73-8

Dipòsit Legal: B 11112-2025

Està rigorosament prohibit, sota les sancions establertes per la llei, reproduir, registrar o transmetre aquesta publicació, íntegrament o parcialment, per qualsevol sistema de recuperació i per qualsevol mitjà, sigui mecànic, electrònic, magnètic, electroòptic, per fotocòpia o qualsevol altre tipus de suport, sense autorització expressa de l'organisme editor i dels titulars del *copyright*.

Utopia Rambles (Projecte), autor

Utopia Rambles

“Aquesta publicació és un testimoni del que ha passat en el marc d’Utopia Rambles, un projecte col·lectiu desenvolupat intra i extramurs del centre d’arts Santa Mònica entre l’octubre del 2022 i el gener del 2023”
— Pàgina 1. — Publicat amb motiu de l’exposició del mateix nom celebrada del 28 de març al 21 de maig de 2023. — Referències bibliogràfiques

ISBN 9788410393745

i. González Virós, Itziar, 1967— escriptor d’un text addicional ii. Blesa, Elena, escriptor d’un text addicional iii. Puig, Enric (Puig Punyet), escriptor d’un text addicional iv. Marín de Mas, Lilianna, editor literari v. Arts Santa Mònica. vi. Títol

1. Utopia Rambles (Projecte) — Exposicions 2. Rambla (Barcelona, Catalunya) — En l’art — Exposicions. 3. Espais públics en l’art — Catalunya — Barcelona — Exposicions. 4. Art urbà — Catalunya — Barcelona — Exposicions.

625.712(460.23 Ba Barcelona):7.04(083.824)

711.61:7.04(460.23 Ba Barcelona)(083.824)

7(460.23-21 Ba Barcelona)(083.824)

Índex

- 009 **Introducció**
Enric Puig Punyet
- 017 **Activitats** ^{Part 1}
- 031 **Utopia Rambles o com els artistes se sumen al rescat comunitari de les Rambles**
Itziar González Virós
- 043 **Activitats** ^{Part 2}
- 055 **Una conversa i moltes veus**
Elena Blesa Cábez
- 065 **Activitats** ^{Part 3}
- 077 **Metodologia** ^{imatges}

Introducció

Enric Puig Punyet

Utopia Rambles sorgeix de l'intent de portar fins a les darreres conseqüències dues de les premisses fonamentals que han travessat i encara travessen actualment el projecte del centre d'arts Santa Mònica. La primera és la convicció que, en un context de gran precarietat i inestabilitat econòmica com el que estem vivint, és urgent que els pressupostos dels centres que treballen amb art de nova producció destinin gran part dels recursos als honoraris dels artistes que en produeixen.

Apostar per aquest gir pressupostari comporta, inevitablement, haver de minimitzar altres partides, com les de materials, construcció, lloguer, transports i publicitat. Totes aquestes despeses, inherents a qualsevol centre d'exhibició, solen segrestar la majoria dels pressupostos destinats a una exposició. A més, tot i que es tracta de quantitats considerables, són despeses derivades d'elements variables que estan vinculades a un projecte expositiu concret, per la qual cosa no es consideren estructurals. Per això, el subministrament de materials, la construcció, el lloguer d'equips, els transports o la publicitat normalment s'han d'externalitzar a empreses contractades a través de concursos públics. La conseqüència de tot plegat és que gran part d'aquests pressupostos no es converteixen únicament en força de treball remunerat, sinó també en materials fungibles que s'acaben llençant, en el manteniment de grans estructures empresarials subministradores de material tècnic i en plusvàlues privades alimentades amb pressupostos públics.

Aquesta lògica d'assignació de partides pressupostàries —cal recordar-ho— guarneix un centre, la funció i el retorn del qual rauen sobre un treball artístic que resta infraremunerat i infraqualificat pel que fa a recursos econòmics. Un centre d'art no ho és per la qualitat dels materials amb què es construeix una exposició, ni per la virtuositat tècnica de les pantalles que pengen a les parets, ni pel dispendi publicitari que s'hi fa. Ho és per les

persones creadores amb qui treballa. És cert —així s'argumenta— que totes aquestes despeses laterals atrauen més públic, fet que beneficia els i les artistes exposades en termes de visibilitat. També, implícitament, s'assumeix un paradigma global, marcat per les institucions artístiques de més prestigi, en què un gran desplegament tècnic contribueix a millorar el posicionament simbòlic de l'artista que forma part de l'exposició. Per tant, no podem perdre de vista que l'adopció d'aquestes lògiques s'emmarca en un context d'inserció del nom de l'artista en uns certs estàndards de progrés i espectacularitat en els quals les institucions públiques, mitjançant l'exercici constant d'anteposar el desplegament tècnic a altres prioritats, hi participen activament.

La segona premissa està estretament vinculada a la primera o, més ben dit, és la que justifica que l'aposta per una redistribució pressupostària com la que acabem de descriure no sigui un simple exercici de suport públic a un sector econòmic, sinó que s'hagi d'entendre com una relació necessària entre política, cultura i societat. Aquesta és la convicció que el treball artístic no representa un gest únicament estètic, contemplatiu i plaent, sinó que, al contrari, se l'ha d'entendre com una pràctica fonamental en la lectura del món en termes d'autonomia crítica. Què són les arts sinó la plasmació d'imaginariis que, en última instància, poden obrir la porta a nous llenguatges, a nous significants a través dels quals poder comprendre des d'altres llocs el món que ens envolta i ens travessa? Els i les artistes són els que tenen els coneixements i les habilitats per convertir-se en creadors d'imaginariis capaços de fer eclòsió en nous significants, nous paradigmes culturals, amb els quals podríem ser capaços d'interpretar qui som i com ens relacionem, i a través dels quals podríem ser capaços de construir el món simbòlicament i poèticament. I, com que el nostre món està fet bàsicament de llenguatge, són pròpiament els i les mitjans d'un món que, d'alguna manera, ja hem creat, però que se'ns presenta velat perquè no tenim prou riquesa de significants alternatius que ens obrin formes inèdites d'interpretar-lo. Estem mancats de noves vies d'accés, de paraules i de representacions que obrin senders desconeguts, camins alternatius a la gran autopista interpretativa sobradament coneguda, per la qual és cada cop més difícil circular i orientar-se sense haver de pagar gaires peatges. Propiciar la generació i envoltar-nos d'aquestes representacions alternatives és i potser serà l'única manera que tenim i tindrem per funcionar en un món que no deixa de travessar-nos i subjugar-nos.

La institució artística, si assumeix aquestes dues conviccions, no només ha de funcionar com un expositor, sinó també com un catalitzador. Aquest

és el punt de partida amb què comencem una llarga conversa amb Itziar González i Elena Blesa Cábez sobre el que acabaria convertint-se en *Utopia Rambles*: la voluntat de provocar, des d'una institució pública, una assemblea d'artistes utòpics, és a dir, agrupar un nombre considerable d'artistes per pensar col·lectivament com imaginar utopies capaces d'aterrar en pràctiques concretes, en presentacions i representacions, en accions i reaccions que puguin complir la funció fonamental d'obrir nous significats i usos del món.

El que mancava a aquest plantejament inicial, però, era definir un context d'acció. S'havien d'enfocar aquests nous significats i usos possibles i, amb ells, el treball artístic, que s'hauria d'emplaçar en un espai i un temps determinats. L'espai el va definir el mateix emplaçament del centre: la Rambla —o, més ben dit, les Rambles, enteses com una concatenació històrica de diversos trams amb noms i identitats diferents—, un carrer fàcilment identificable en l'imaginari local i internacional, un enclavament actualment problemàtic per la gentrificació i la turisticació que ha comportat la marca Barcelona, però que, històricament, va actuar com un espai prolífic d'imaginació política. La Rambla o, en la versió ampliada per la pluralitat i l'entorn, l'Àmbit Rambles, ha estat i continua sent un referent universal d'espai democràtic, un lloc de lluita visibilitzat i ple d'expressions marginals, així com de manifestació de la col·lectivitat. La seva situació, a més, permet que aquest eix es pugui entendre com un pont entre dos barris: entre la ciutat marítima del port i la ciutat burgesa i ordenada de l'Eixample, entre la ciutat emmurallada i el Raval, entre el que queda fora i el que queda dins del relat de la ciutat. És un lloc amb condició de llindar, de nexa, amb unes característiques indefinides i ambivalents, i és, precisament des d'aquesta condició, que es presenta la seva potència utòpica del que encara no és.

El context temporal, d'altra banda, el va definir el procés de remodelació urbanística que es va triar per concurs públic el 2018 i que es començaria a implementar el setembre del 2022. Aquest procés de remodelació, dut a terme precisament per Itziar González i la Unió Temporal d'Empreses Km Zero, es va caracteritzar per un fort caire comunitari, basat en lògiques de participació ciutadana i amb una forta voluntat de connexió transversal. Després d'un procés participatiu, que es va allargar uns quants mesos, el projecte no es va concretar únicament en una reforma arquitectònica i viària, sinó que va incidir en canvis d'ús, requalificacions de sòl, canvis de la legislació i regulació de l'habitatge, així com en una implementació de recursos i esdeveniments artístics que pretenien reconvertir la Rambla en un enclavament cívic i cultural.

Moltes d'aquestes propostes, aprovades inicialment dins del pla de remodelació integral, van quedar en suspens en la darrera fase, i això va provocar que el projecte, que s'havia d'iniciar el setembre del 2022, quedés reduït a una reforma gairebé exclusivament de caràcter arquitectònic i de circulació. Aquí, en aquest context determinat a escala espacial i temporal, inserit enmig d'una reforma que tot just es començava a executar, és on *Utopia Rambles* cobrava un nou sentit: hi havia la possibilitat de catalitzar col·lectivament diversos imaginaris artístics amb una lògica de prototipatge capaç de reintroduir-se en els interrogants sobre l'ús de l'espai que el mateix procés de reforma havia deixat pel camí.

Per què, un cop concretat aquest marc espacial i temporal que aterrava el projecte en un àmbit molt concret d'acció, vam decidir continuar fent servir el terme utopia per definir el projecte? El terme utopia prové del text homònim de Thomas More⁰¹, que va imaginar un territori ideal i racional on la vida seria suposadament millor. A aquest exercici se'n van sumar d'altres, apareguts al llarg del segle XVI, que van acabar configurant una tradició utòpica europea. Tots ells van entendre la utopia com una barreja fructífera entre un no-lloc (*ou-topos*) i un bon-lloc (*eu-topos*), és a dir, com un lloc ideal, allunyat, desconegut, que, quan es materialitza i es coneix, es podria arribar a corrompre i desaparèixer.

No és casualitat que aquesta tradició utòpica europea naixés en el moment que el descobriment d'un nou món va despertar un fort desig d'exploració de territoris per part de la població europea; un desig que va anar acompanyat del de colonització, dominació i explotació d'aquests nous territoris desconeguts. Va ser en aquest marc en el qual va néixer la tradició utòpica europea com un imaginari dipositat en un territori inexplorat, encara desconegut, encara no domesticat, que funcionaria durant segles com el revers anhelat del territori propi, conegut i habitat, concebut implícitament com un lloc transformat inevitablement d'una manera determinada, fruit d'una evolució històrica concreta, en el qual només es podria dipositar una certa renúncia.

Amb *Utopia Rambles*, el Santa Mònica va proposar un exercici de resignificació del concepte *utopia* amb l'objectiu d'allunyar-lo d'aquesta tradició utòpica europea lligada al colonialisme —que encara existeix

⁰¹ Thomas More, Francis Bacon i Tomasso Campanella. *Utopías del renacimiento*. Fondo de Cultura Económica, Mèxic, 1999.

en l'anhel d'exploració dels espais «verges», terrestres, extraterrestres i digitals— i convertir-lo en una altra forma d'acció. Escriure *utopia*, un no-lloc, juntament amb Rambla, un espai identificat i delimitat, posava en evidència, intencionadament, una tensió i una distorsió.

Aquí *Utopia* es referia a un territori concret, portat al límit de les seves possibilitats. L'exercici d'imaginació que va perseguir el projecte va voler incidir sobre un lloc específic, un lloc que la història va construir, efectivament, d'una manera determinada, però que podria haver construït de qualsevol altra manera: a través d'encreuaments, de segments i derives, a través de decisions preses al llarg del seu flux històric, la Rambla ha arribat atzarosament a l'estat actual, però, alhora, cadascun d'aquests encreuaments passats conté totes les possibilitats que aquest lloc identificat esdevingui un escenari alternatiu.

Per això, la paraula *utopia* havia de funcionar com l'exercici d'imaginar plans alternatius de realitat i posar-los al mateix nivell d'allò que ens trobem davant dels ulls; com l'exercici de pensar en una història reversible que inclou, en ella mateixa, totes les possibilitats futures en un esdevenir no necessàriament lineal, causal ni evolutiu. *Utopia* s'havia d'interpretar com un sinònim de l'acció artística que torna visible el que és invisible, que imagina i activa totes aquelles capes latents que l'estat actual d'un lloc ha deixat soterrades, amagades als ulls dels qui hi transita diàriament.

Un cop definit aquest marc conceptual i d'acció, el Santa Mònica va publicar a les xarxes una crida a totes aquelles persones que volguessin formar part del projecte, i va anunciar que arrencaria l'octubre del 2022 i es desplegaria públicament a partir del 2023. Aquesta convocatòria no només es va adreçar a artistes professionals, sinó també a totes aquelles persones que se sentissin interpel·lades per la temàtica, pels processos col·lectius i per la paraula *art*, entesa com a mecanisme d'activació d'utopies. L'objectiu de la crida va ser agrupar un conjunt de persones per dur a terme una o diverses intervencions que emplacessin la imaginació i la creació utòpiques a l'entorn geogràficament i socialment immediat al centre: l'Àmbit Rambles.

Amb aquest projecte, el Santa Mònica se sumava a la dinàmica de cooperació iniciada pel procés de participació ciutadana que havia emprès la UTE Km Zero, amb la idea que no pot arribar a existir un projecte tancat de la Rambla perquè l'imaginari col·lectiu mai no deixarà de revelar noves potencialitats. Durant el procés, la creació i les derivacions expositives no es podien concebre individualment o mitjançant una estructura jeràrquica, sinó que s'havien d'accionar mitjançant la cooperació i la deliberació conjunta.

No podia regir una lògica de majories, sinó que s'apostava per l'acompanyament de l'equip curatorial, la capacitat de comunicació, l'escolta i l'acord. En el projecte, la federació de competències s'hauria de convertir en una estratègia creativa per assolir un objectiu comú.

Utopia Rambles va apostar per l'experimentació real, no simulada, per part d'un cos col·lectiu format expressament per al projecte, un cos que, per tant, sempre es va explorar i conèixer a si mateix. Per això des de l'inici es va anunciar que no es podria definir amb exactitud la forma que adquiriria l'exposició, tot just dos mesos després d'haver començat el procés.

Això no obstant, per poder acompanyar metodològicament les persones que integrarien el grup, sí que es van definir prèviament una sèrie de fases que poguessin servir de guia per als interessats potencials. En una fase prèvia, de l'octubre al desembre del 2022, es va proposar dur a terme un procés col·lectiu d'iniciació i exploració de l'Àmbit Rambles a partir de quatre trobades amb la taula curatorial en diàleg amb altres agents o col·lectius. Un cop finalitzada aquesta fase prèvia d'exploració, cada artista participant podria decidir si continuar. La participació en les fases següents implicaria acceptar una relació laboral amb el centre d'arts Santa Mònica, retribuïda amb tres mil euros per participant.

El treball de les persones que decidissin participar-hi s'organitzaria en tres fases successives: una primera fase, anomenada Assemblea, i que s'estenia entre el gener i el març del 2023, consistiria en l'acolliment de l'espai físic de treball i en la trobada de les persones participants, on haurien de consensuar el marc d'acords de funcionament per a la resta del projecte. Una segona fase, no en termes cronològics, sinó lògics, seria la d'Acció, que consistiria a activar les tasques de producció i exhibició, per part de l'assemblea, capaces d'incidir en accions artístiques a l'Àmbit Rambles. En aquesta fase es va prioritzar el treball des de l'espai físic del centre d'arts, per tal de fomentar les sinergies entre agents i per no entrar en dinàmiques d'autoexploració.

Finalment, una tercera i última fase, que s'estendria entre el març i el maig del 2023, seria pròpiament la denominada Exhibició: les accions i els prototips ideats en les fases anteriors desembocarien, llavors, en una exhibició pública al Santa Mònica. L'exposició que en va resultar es va concebre des de l'inici del projecte com una recopilació dels rastres del treball i les accions desplegades durant les fases anteriors, tant dins del Santa Mònica com a l'espai públic.

Cal entendre tot el conjunt d'accions, des de la fase zero fins a la fase tres que es presenten en aquest volum, com un procés continu i coral de cerca que

va transitar per diverses intensitats d'activació pública i que va contemplar l'exposició final no com una prioritat, sinó com una recopilació dels rastres i la documentació de tot el procés creatiu.

El Santa Mònica es concep a si mateix com un centre de recerca i experimentació artística, i activa processos experimentals que nodreixen en temps real la seva programació. No són simulacions i, per tant, no es poden preveure. I si tenim en compte que, a més a més, aposta per l'acció col·lectiva, encara s'amplia més el grau d'indeterminació. Així doncs, part de la tasca institucional del Santa Mònica consisteix a reaccionar a l'evolució d'aquests processos en temps real, amb maneres de divulgar i fer accessible per al públic interessat les complexitats d'aquesta experimentació.

Activitats

Cronologia

Part 1

En cadascuna de les seves fases, *Utopia Rambles* va generar un seguit d'accions que presentem en l'eix cronològic següent i que està dividit en tres parts al llarg de la publicació.

Aquestes accions, protagonitzades pel col·lectiu, són fruit de diversos processos assemblearis. Per tant, les veus que trobareu repartides al llarg d'aquesta cronologia són les dels mateixos participants, que es van reunir el juliol del 2023 per parlar, després d'un temps de pausa i reflexió, del que va significar formar part d'*Utopia Rambles*.

Podéis encontrar más información de cada una de las actividades en el siguiente enlace: <https://artssantamonica.gencat.cat/es/detall/Utopia-Rambles-00001>

28.03.23 12.00h — 15.00h

Cuina Oberta a Utopia Ramblas

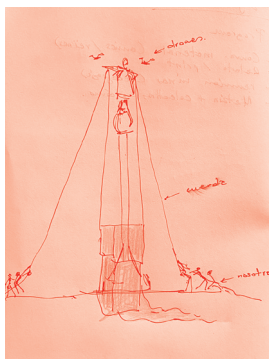
Menjar col·lectiu Claustre

«No podíem crear un capítol que expliqués què ha passat o què ha deixat de passar al llarg del procés sense parlar amb tots vosaltres. Era natural. Aquí hi ha moltes hores junts, moltes coses, moltes relacions que es troben a l'interlineat de la part visible del procés.»

28.03.23 18.00h — 20.00h

Tela Des-bordada #01

Instal·lació / Taller Espais expositius

«Al final l'experiència va tenir un cert efecte d'«esquitxat». És a dir, partiem de trossos que, d'alguna manera, s'unificaven, i tot de manera molt manual. Això s'evidencia a l'activitat de la tela especulativa. Al principi eren fragments que vam anar treballant en diferents moments per convertir-la en un cos únic, que, en certa manera, va acabar travessant moltes altres activitats, tant les *performances* fora del centre com les activitats de dins.»

* a càrrec de Les Mòniques en col·laboració amb Empatrabas.

* en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidarança. Economia Social i Solidària.

29.03.23 16.00h — 20.00h

Tela Des-bordada #02

Instal·lació / Taller Espais expositius

«Crec que la tela sintetitza molt bé aquesta cura manual que vam tenir... Totes les activitats van ser molt manuals, fins i tot les *performances*, la *jam session*..., tot es “movia” amb les mans.»

*en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidança. Economia Social i Solidària.

30.03.23 11.00h — 14.00h

Tela Des-bordada #03

Instal·lació / Taller Espais expositius

«Exacte, precisament aquesta metodologia ens va portar a actuar amb ritmes diferents. Això mateix es va fer amb la tela: cadascú arribava i hi afegia un tros.»

«Tenia entès que més que crear una manera molt marcada de fer les coses, la mateixa metodologia es prestava que la cosa fos fluïnt perquè, precisament, tots féssim el mateix alhora. D'aquesta manera, es volia que, com a grup, anéssiu trobant les maneres d'actuar que més us convenien a mesura que s'anava avançant en el projecte.»

*en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidança. Economia Social i Solidària.

30.03.23 16.00h — 18.00h

Laboratori de carrer #01

— *Contrarrestar: maneres d'estar al carrer.*

Laboratori Exterior Santa Mònica

«Recordo la primera trobada. Érem tots aquí, en aquesta sala. Hi havia els veïns, l'Itzar, l'Elena... Hi havia tot el gran col·lectiu.»

«De fet, en aquesta etapa nosaltres encara estàvem “orbitant”. Els rols estaven invertits: l'arxiu era al centre i nosaltres, els residents, estàvem al voltant. Encara no sabem ni quin era el nostre paper.»

* a càrrec del grup Accions performatives d'*Utopia Rambles*, impulsat per Cecília Vieira Tàrraga, Èlise Moreau, Lautaro Reyes Sáez, Luana Raiter, Lucía Piedra Galarraga, Montse Amat, Morena Bellini, Oscar Abril Ascaso i Rafael Frazão.

05.04.23 21.00h — 22.30h

Aquesta no és una activitat telepàtica

— *Acció subterrània de resultes de l'energia que ens posen pel damunt*

Ruta Canaletes (punt de partida)

«Va ser a partir dels exercicis de dinamització de l'ltziar que es van invertir els rols i ens vam situar, literalment, al centre, i la resta era al nostre voltant.»

* a càrrec del grup Accions performatives d'*Utopia Rambles*.

12.04.23 16.00h — 20.00h

Tela Des-bordada #04

Instal·lació / Taller Espais expositius

«Hi va haver les rutes, després el llibre d'artista i més tard... El caos.»

12.04.23 18.30h — 19.10h

Podcast Utopia Rambles #01

Ràdio Ràdio Rambles

«Dins de la metodologia hi havia moments d'estructura i moments de caos, de desmuntar tot el que s'estava fent i, en un moment determinat, tornar-ho a construir. L'estructura és "part de" i després hi ha la possibilitat de desordenar-la i donar-li un altre sentit. Crec que això també forma part de l'organicitat del projecte.»

*en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidança. Economia Social i Solidària.

*en col·laboració amb Radio Rambles i Santa Mònica Radio, amb la coordinació d'Iris Verge.

13.04.23 11.00h — 14.00h

Tela Des-bordada #05

Instal·lació / Taller *Espais expositius*

«Durant les rutes, ja es va donar una certa estructura al projecte i hi havia una sèrie de normes; no tothom podia anar a les mateixes rutes, per exemple. Tot i això, allà es van començar a donar unes connexions a partir de les quals vam començar a treballar. En aquell primer moment, hi havia poca informació, molts dubtes i, per descomptat, unes expectatives. Davant d'aquesta incertesa, es van començar a produir diàlegs interns i, potser, va ser aquesta la primera contribució al projecte.»

*en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidança. Economia Social i Solidària.

13.04.23 16.00h — 18.00h

Laboratori de carrer #02

— *Cor: veus, sons i llenguatges rars*

Laboratori *Exterior Santa Mònica*

«A la primera fase anàvem força guiats de la mà de l'ltziar, i, a mesura que teniem més informació, també anàvem agafant una mica més d'independència i de consciència com a col·lectiu.»

*a càrrec del grup Accions performatives d'*Utopia Rambles*, impulsat per Cecilia Vieira Tàrraga, Èlise Moreau, Lautaro Reyes Sáez, Luana Raiter, Lucía Piedra Galarraga, Montse Amat, Morena Bellini, Oscar Abril Ascaso i Rafael Frazão.

15.04.23 10.00h — 12.00h

Tecnologies de cartells

Taller Exterior Santa Mònica

«Les rutes inicials van marcar, en part, el tarannà de les coses que vam fer després. Les primeres eren amb en Clive, que és artista de carrer, i això va marcar el to de les *performances* que vam fer més tard.»

*a càrrec de Clive Booth amb la participació dels artistes d'Utopia Rambles.

15.04.23 15.00h — 17.00h

Auques i teatre públic

Performance Exterior Santa Mònica

«Aquell inici va servir per generar un fons comú. Cadascú venia amb les seves propostes, però no teníem un fons “territorial”; això ens ho van donar les rutes, perquè el fons del “relat” ja ens l’havien donat els veïns. A partir d’aquí ja podem dir “d’acord, aquest és el sector i, sota aquestes dinàmiques, això és el que passa, en això s’ha convertit...” Amb això es van establir les bases per marcar unes dinàmiques i, a partir d’aquí, va començar tot.»

*a càrrec de Clive Booth amb la participació dels artistes d'Utopia Rambles.

16.04.23 12.00h – 13.00h

Dispositiu de Reperformativització
de Canaletes #01

Debat i performance Canaletes

«Vam fer diverses rutes: una amb en Clive, una altra amb l'historiador, una altra amb una artista resident d'aquí que després ens va acompanyar a treballar amb els veïns; més tard, la ruta amb l'Itziar, que era a la nit, a la Rambla... Aquí es van formar cinc rutes de les quals van sortir cinc grups de treball. Bé, quatre i els *outsiders*, format per les persones que no van poder venir a les rutes i es van convertir en un grup de per si.»

* a càrrec dels artistes d'*Utopia Rambles* amb la participació de Xavier Theros i Laura Llevadot.

19.04.23 16.00h – 20.00h

Tela Des-bordada #06

Instal·lació / Taller Espais expositius

«Les primeres converses es comencen a donar a les rutes.»

«A les rutes del matí, l'Itziar ens va convidar a esmorzar i allà va ser quan van sorgir les primeres converses. Aquí li vam preguntar “Bé, Itziar, què farem?”, i van començar a sortir coses, a les sis del matí. També ens vam començar a conèixer, a preguntar-nos entre nosaltres què volíem fer; el “i tu, a què et dediques?”. També vam tenir converses sobre qui érem nosaltres. Des d'aquell moment (l'esmorzar) es va crear un vincle que va fer que el grup fluís molt.»

* en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidança. Economia Social i Solidària.

19.04.23 18.00h – 20.00h

King-ing the drag – drag-ing the king

Conferència performàtica Espais
expositius

«Però el que us imaginàveu llavors que seria *Utopia Rambles* té alguna cosa a veure amb el que ha acabat sent? Venieu amb alguna expectativa? És a dir, des del moment en què veieu una convocatòria, decidiu apuntar-vos, i llavors comencen les rutes, alguna reunió aquí i tota la resta, i què us passa pel cap?»

«Jo no m'imaginava res. Venia sense cap expectativa i no volia tenir-la.»

20.04.23 11.00h – 14.00h

Tela Des-bordada #07

Instal·lació / Taller Espais
expositius

«Per a alguns que ja havíem treballat en col·lectiu, el principi va ser una mica desconcertant perquè tot era molt pautat, i això no és un col·lectiu; això és que algú guia i la resta segueix. Tot i això, ara sí que ens seria possible treballar en col·lectiu, perquè ens han passat moltes coses, ja ens coneixem, sabem quins són els nostres interessos, i, és clar..., potser aquest procés també és necessari si vols formar un col·lectiu, perquè si no et coneixes, com ho pots fer? És molt difícil.»

* a càrrec de Ken Pollet amb la participació de Bridge Markland.

* en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidança. Economia Social i Solidària.

20.04.23 16.00h — 18.00h

Laboratori de carrer #03

— *Jocs i activacions per delirar el carrer*

Laboratori Exterior Santa Mònica

«És la manera de treballar; veus el grau de compromís i això genera un acostament concret entre persones.»

20.04.23 18.00h — 20.00h

RMBLtching (*Jam Session*) #01

Laboratori Espais expositius

«Això connecta amb la idea de prototip de l'itziar, que ens deia "no us heu d'oblidar dels vostres propis projectes" i, és clar, això és una cosa que sí que ha passat una mica.»

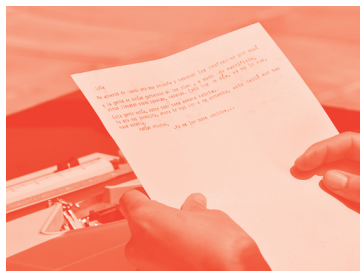
*a càrrec del grup Accions performatives d'*Utopia Rambles*, impulsat per Cecília Vieira Tàrraga, Élise Moreau, Lautaro Reyes Sáez, Luana Raiter, Lucía Piedra Galarraga, Montse Amat, Morena Bellini, Oscar Abril Ascaso i Rafael Frazão.

23.04.23 10.00h — 20.00h

Els escriptors #01

Performance *Davant del Santa Mònica*

«Més que no pas “col·lectiu”, el concepte del grup era més aviat “assembleari”, però no hi havia un fons polític per fer servir aquest terme. [...] L'assemblea és una entitat política autònoma que reuneix persones amb interessos comuns, i no una organització creada des de les institucions.»

«L'instrument era assembleari, perquè al final érem molta gent i s'havien de fer assemblees, però no era una assemblea com a tal.»

*amb la participació de Cecília Vieira, Enrique Baeza, Jordi Biscaíno, Marla Jacarilla i Ortésia Cabrera.

26.04.23 16.00h — 20.00h

Tela Des-bordada #08

Instal·lació / Taller *Espais expositius*

«Al principi hi havia certa confusió en relació amb el que es demanava al llibre d'artista. El punt de vista des del qual s'havia d'interpretar va ser força ampli, i això ens va donar llibertat, però també certes friccions.»

*en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidança. Economia Social i Solidària.

26.04.23 18.30h — 19.10h

Podcast *Utopia Rambles* #02

Ràdio Ràdio Rambles

«Al final érem com una massa informe. I organitzar i donar forma a un col·lectiu ja és això... Partir de zero i anar provant què funciona i què no.»

*en col·laboració amb Radio Rambles i Santa Mònica Radio, amb la coordinació d'Iris Verge.

27.04.23 11.00h — 14.00h

Tela Des-bordada #09

Instal·lació / Taller Espais expositius

«Alguns no sabíem què havia de ser el llibre d'artista, com seria. I això va causar certa frustració en algunes persones. De tota manera, un cop creats, vam poder compartir el procés de treball els uns amb els altres. Aleshores, es van crear connexions noves, perquè vam comprendre moltes coses que només mirant-los no enteníem. Però després, amb algunes de les dinàmiques que es proposaven des del comissariat, aquestes connexions es perdien...»

*en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidança. Economia Social i Solidària.

Utopia Rambles o com els artistes se sumen al rescat comunitari de la Rambla

Itziar González Virós

Antecedents

El 2017, l'Ajuntament de Barcelona va convocar un concurs internacional per a la reurbanització integral de la Rambla. L'equip guanyador, l'UTE Km Zero, de la qual jo mateixa formava part, va elaborar, durant sis mesos, unes estratègies d'actuació i un avantprojecte d'urbanització, a través del que vàrem anomenar «procés cooperatiu». El motiu per parlar de *cooperació* en lloc de fer servir el terme més habitual de *participació*, terme que feia servir el mateix Ajuntament, no era menor. Parlant de procés cooperatiu volíem deixar clar el paper fonamental de la ciutadania a l'hora de definir la intervenció en aquest espai central de la ciutat de Barcelona.

La Rambla (que des de Km Zero vàrem proposar reivindicar com les Rambles), malgrat ser un referent universal d'espai democràtic i de visibilitat d'expressions marginals, havia quedat reduïda, quasi totalment, a un espai estrictament comercial i de turisme massificat. Si la volíem recuperar per al veïnat, i rescatar-la del procés de mercantilització i degradació al qual s'enfrontava, ens calia tornar a valorar la seva dimensió cultural i social al llarg del temps.

L'esforç per crear un nou relat col·lectiu que rescatés aquest espai central de Ciutat Vella necessitava un procés gairebé de refundació i reconfiguració del que vàrem anomenar Comunitat Rambles. Cal insistir que, actualment, a la Rambla no hi viuen més de seixanta veïns i veïnes, i que, qui diu ostentar la «representativitat» d'aquest passeig davant l'Ajuntament és l'associació Amics de la Rambla, que opera amb una clara intenció econòmica i, majoritàriament, en benefici dels seus associats, molts amb interessos privats, entre els quals hi ha propietaris d'edificis, habitatges i locals. Per això, com en una mena de contrapoder de base

veïnal, alguns propietaris d'un sol pis o persones llogateres que hi viuen malgrat les dificultats han creat una plataforma veïnal anomenada SOS Rambles.

L'equip transdisciplinari de l'UTE Km Zero es va instal·lar a la planta baixa del Palau de la Virreina i hi va obrir l'Espai Cooperatiu Ciutadà, des del qual es van configurar quatre grups cooperatius ciutadans, que, a través de reunions temàtiques, seminaris i tallers oberts a la ciutadania, varen definir la proposta. Tècnics de l'Ajuntament i de la mateixa UTE Km Zero treballaven braç a braç amb la ciutadania. Veïns i veïnes a títol personal o associacions i entitats diverses, així com gremis, *lobbies* i fins i tot universitats i col·legis professionals, varen esdevenir una nova entitat social transversal que vàrem anomenar Comunitat Rambles. Més enllà dels interlocutors oficials i dels que tenien interessos privats en el passeig, havíem aconseguit obrir l'espai de decisió i control de l'acció pública de l'Ajuntament a una diversitat de nous agents que fins aleshores n'havien quedat al marge.

Des que es van explicar a la ciutadania i als mitjans de comunicació els resultats de la primera fase de redacció de l'avantprojecte i de les estratègies

Fig. 01

d'actuació, el districte de Ciutat Vella va anar convocant els membres de la Comunitat Rambles per donar-los comptes del desenvolupament de les accions que es derivaven del projecte.

Tot i això, cada vegada les convocatòries eren més distants i amb menys contingut executiu, fins al punt que, quatre anys més tard, ja s'havia tornat a trencar l'esperit de reconeixement del paper essencial que la Comunitat Rambles tenia com a espai per al rendiment de comptes, i per a l'impuls i el control de l'acció municipal a la Rambla.

Una proposta de creació d'una comunitat temporal d'artistes

L'any 2022, la direcció del centre d'arts Santa Mònica tenia el desig de crear una assemblea d'artistes i explorar la cooperació entre ells al llarg d'un període de nou mesos. Un temps enrere, l'Enric Puig i jo mateixa havíem coincidit en la celebració del 4t ParlaMent Ciutadà de Cultura de Barcelona (PMCCB) al claustre del Santa Mònica. A partir de la discussió sobre les metodologies assembleàries i els processos de cooperació, es va anar configurant la possibilitat de fer de la coincidència que justament aquell 2022 començava la transformació física de la Rambla el context real des del qual explorar el treball de col·laboració entre un nombre important d'artistes.

L'abandonament progressiu des del 2020, per part del govern de la ciutat, de les reunions entre l'Ajuntament i la Comunitat Rambles em va fer pensar que la irrupció de les propostes artístiques, socials i polítiques que es generessin en un centre d'art situat a la mateixa Rambla podria ser un bon revulsiu per reactivar la Comunitat Rambles i fer visible que aquells que ens vàrem implicar per rescatar-la no renunciàrem mai a seguir intentant-ho. I d'aquí també va sorgir la idea que tot el procés s'emmarqués en el lema «Utopia Rambles».

La Rambla, tal com escrivíem en el text de presentació de la proposta, actua com un pont entre dos barris; entre la ciutat marítima del port i la ciutat burgesa i endreçada de l'Eixample; entre la ciutat emmurallada i el Raval; entre el que queda fora i el que queda dins del relat de la ciutat. Per això, la seva condició d'espai lliure i les seves característiques indefinides i ambivalents es podien mostrar com una potència utòpica i com una contraproposta al projecte d'urbanització «oficial».

Vàrem plantejar-nos com es podia mostrar «una altra manera de fer carrer» i evidenciar que la proposta que havia emergit del treball cooperatiu amb la Comunitat Rambles tenia més potencial transformador que el que permetria fer l'Ajuntament de Barcelona en la concreció material de les obres, a causa de les decisions departamentals dels agents tècnics (sovint molt porucs i rígids).

La solució va ser mostrar, a la primera planta del centre, l'arxiu de treball de l'equip transdisciplinari de Km Zero, així com les cartografies i els materials construïts per més de cinc-centes persones, que es van implicar al llarg del procés cooperatiu. No volíem ensenyar el projecte que l'Ajuntament de Barcelona havia publicat oficialment a través dels mitjans de comunicació. Volíem mostrar el que va passar realment durant el treball cooperatiu, en el qual ens vàrem implicar tantes persones, i fer evident la diferència de treballar des de la lògica de «projecte» o des de la lògica de desenvolupar un «prototip» amb la indagació i la concreció dels desitjos, sovint diversos i contraposats entre els participants, i amb els pocs recursos que teníem: papers i llapis, rutes i tallers, i reunions i debats en grup o en assemblea. **[fig. 01]**

El sentit de fer públic l'arxiu i fer-lo accessible a totes aquelles persones que s'acostessin fins al centre d'arts Santa Mònica era que es convertís, al mateix temps, en el material base amb el qual poguessin treballar els artistes que responguessin a la convocatòria que es feia des del Santa Mònica per mirar de trobar, des d'una assemblea d'artistes, una proposta expositiva per activar el potencial utòpic de la Rambla i reactivar la Comunitat Rambles.

Quatre fases d'un procés imperfecte, sempre obert i inacabat

La configuració de l'assemblea es va estructurar en quatre fases de participació. Des de l'octubre i fins al desembre del 2022, en una primera fase, que vàrem anomenar «Fase d'exploració», es va fer una introducció a l'Àmbit Rambles i al procés cooperatiu que s'havia dut a terme per part de la UTE Km Zero durant l'elaboració de les estratègies d'actuació i l'avantprojecte, l'any 2018. També es van organitzar quatre grups d'onze artistes cada un per recórrer la Rambla en quatre moments diferents del dia: a la sortida del sol, al migdia, a mitja tarda i a la matinada; quatre fragments vitals del passeig en què cada grup observaria aspectes que després hauria d'explicar a la resta de grups

durant el treball conjunt. Es tractava d'una dinàmica per crear, des de l'inici, una interdependència i una suma de percepcions des de perspectives diverses i complementàries. A aquestes rutes fetes en diferents moments del dia, s'hi van afegir unes rutes guiades per l'artista de carrer Clive Booth, l'artista Cristina Shultz i l'historiador i membre de SOS Rambles Fernando Casal.

La segona fase va consistir que les quaranta-quatre artistes esdevinguessin un mateix cos deliberatiu i activador de la transformació de la Rambla, reunint-se i treballant a la planta segona del centre. Aconseguir l'objectiu passava, en un primer moment, per un exercici d'autoreconeixement (amb l'elaboració d'un llibre d'artista en el qual expressar l'aproximació pròpia i única a la Rambla després de la ruta i les xerrades inicials) i un treball de reconeixement de les ressonàncies amb les altres artistes. Després que les artistes s'escoltessin mútuament, vàrem començar una dinàmica al mur, en què estaven enganxades les targetes amb els noms de totes elles, endreçades en els blocs horaris dels grups i les rutes. Fins i tot va aparèixer un cinquè grup de les que no havien vingut. Aquesta capacitat d'anar donant lloc a qui havia quedat fora va estar present al llarg del procés menys quan el fet de mantenir-se fora va ser una voluntat expressa de la mateixa artista. [fig. 02]

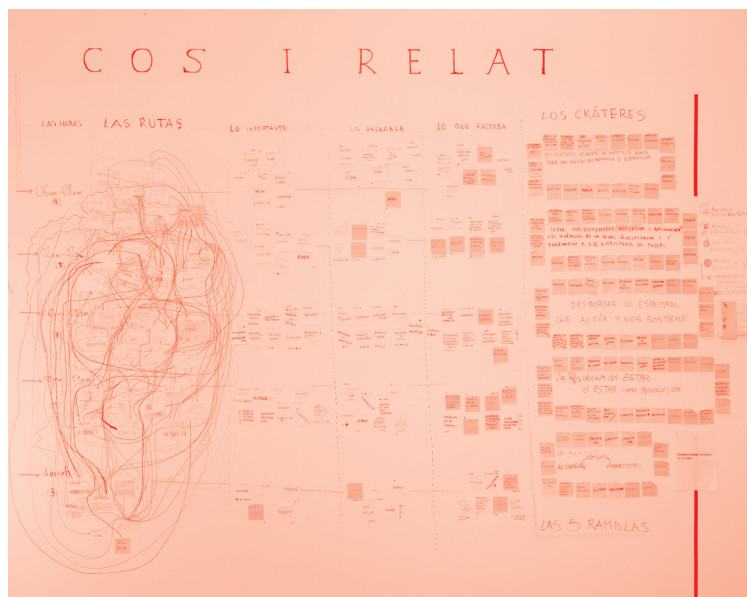

Fig. 02

Fig. 03

Fig. 04

Amb la creació d'aquests cinc grups (amb la coincidència feliç que també eren cinc les rambles que configuren la totalitat del passeig), es va poder treballar la construcció conjunta del relat i els enunciats que compartien com a col·lectiu. La proposta metodològica, però, insistia a crear grups de treball que després es tornessin a dissoldre, i així fins que cadascú trobés la manera d'estar al lloc que volia i, alhora, sentir-se lliure de formar part, temporalment, d'algun altre espai de treball. **[fig. 03]**

Al llarg de tres mesos, del gener al març del 2023, ens vàrem centrar a coordinar funcions complementàries del nou organisme creatiu que havíem constituït i vàrem començar a plantejar la creació de l'assemblea i el seu funcionament. Es tractava d'una eina deliberativa en la qual no es feien votacions ni es reproduïen els mecanismes de la formació de majories. L'assemblea havia de ser un lloc d'escolta i no pas un lloc de guanyadores i vençudes; un lloc de confluència i no pas d'influència d'unes sobre les altres. El bon domini de l'ús del temps i la preparació de l'estructura de l'assemblea va tenir un moment d'èxit quan es va obrir a la resta de col·lectius de la Comunitat Rambles, i inclús a nous agents veïnals i entitats que fins llavors no n'havien format part. Malgrat tot, el dispositiu va mostrar les seves limitacions en molts altres moments, molt especialment a l'hora de prendre decisions conjuntes. Sabíem escoltar i comunicar al conjunt de l'assemblea, i acollir membres de la Comunitat Rambles aliens al nostre grup de treball, però encara no havíem après a renunciar a les propostes pròpies i a fusionar-les i desdibuixar-les per permetre que sorgís una peça de nova fornada i sense una altra autoria que la col·lectiva. **[fig. 04]**

Per a la tercera fase del procés, en la qual s'havien de definir les accions i els projectes que es durien a terme conjuntament a l'espai de la planta baixa del Santa Mònica i al mateix passeig de la Rambla, va caldre imaginar-ho primer com si ja fos una realitat. Avançar el futur i escriure al mur allò que ja érem capaces de visualitzar, com si estigués passant. Després de la lectura de la llista, vàrem poder diferenciar tasques (organització, investigació, programació, elaboració d'accions politicocreatives i producció) i fer un mural de les habilitats que cada un de les artistes podien aportar a l'assemblea en una clara federació de competències. **[fig. 05 + fig. 06]**

Malgrat tot el que es va arribar a poder definir i organitzar en tres mesos, i que hi va haver moments de veritable connexió, reactivació i ampliació de la Comunitat Rambles, el treball col·lectiu va passar per fortes crisis quan va ser el moment de decidir quines eren les propostes que es portarien a l'assemblea

i a les quals es dedicaria el pressupost que s'havia posat a disposició des del centre d'arts Santa Mònica (després de restar els honoraris que s'havien acordat per remunerar el seu treball creatiu i d'execució).

En lloc de fer un únic projecte, o potser tres, en els quals concentrar diners i esforços, ens vàrem trobar amb una llista de moltes propostes variades, en una mena de declinació exhaustiva del verb «activar la Rambla». Honestament, crec que totes elles recollien molt bé les discussions i les reflexions que havíem fet col·lectivament al llarg de mesos. Res del que es proposava traïa l'organisme creatiu de l'assemblea, però era evident que estava agafant la forma d'un únic cos amb molts caps autònoms. Ens vàrem plantejar si la raó era el fet que cada artista o grup d'artistes defensaven les seves propostes i, al mateix temps, respectaven les de les altres, en una mena de pacte silenciós de totes ho farem tot i no deixarem res per fer. Però, finalment, vàrem acabar determinant que hi havia moltes coses millorables en la mateixa proposta de la curatoria respecte als temps de dedicació remunerats de les artistes (clarament escàs per l'ambició de la proposta). Estava clar que no hi havia hagut el temps necessari de repòs ni de revisió de totes les propostes abans de portar-les a l'assemblea final. També va resultar molt difícil triar un dia i una hora en què coincidís tothom per fer les deliberacions conjuntes, i les cadenes i les metodologies que s'havien proposat per mantenir informats tots els grups van resultar difícils de sostenir.

Finalment, des de finals de març fins al 21 de maig, va tenir lloc la quarta fase, en què s'activaven la planta baixa (a la qual vàrem anomenar Espai Rastre) i el mateix espai del passeig, que vam anomenar Àmbit Rambles. La proposta que vàrem fer l'equip curatorial pels projectes d'urbanització tancats i definits des de l'Ajuntament) i optar pel de prototip (en obert i sempre limitat en recursos i temps, però totalment assolible amb la suma d'energies del col·lectiu). L'últim objectiu era definir un programa d'accions públiques i construir objectes i instal·lacions que després es poguessin repensar com a dispositius permanents per a l'activació social i política de la Rambla per part de la Comunitat Rambles ampliada.

L'assemblea d'artistes es va organitzar, finalment, en tres blocs i un total de sis grups. En el primer bloc, hi havia els dos grups clarament vinculats als espais expositius de l'interior del centre d'arts Santa Mònica: un primer grup era responsable de definir l'exposició de la planta zero i un segon grup ho era de l'espai de la planta segona, on hi havia tots els rastres del treball de les artistes i l'assemblea. En el segon bloc hi havia els grups que accionaven

l'espai lliard, que permetia connectar l'interior de l'assemblea i el projecte d'*Utopia Rambles* amb l'exterior; eren el tercer grup, que treballava el relat i tota la producció de la comunicació (cartelleria i publicacions), i el quart grup, anomenat Col·lectivitats, que va treballar la interacció amb entitats i associacions dels barris del Gòtic i del Raval. Finalment, en el tercer bloc, hi havia el cinquè grup, que es va encarregar de les rutes i les cartografies, i el sisè grup, que va organitzar i programar les accions performatives.

Definició dels prototips que permetin habitar i activar la Rambla

Des de l'octubre del 2022 s'està executant la primera fase de les obres del projecte de reurbanització de la Rambla, i el nou equip de govern ha adquirit el compromís de dur a terme la resta de les obres en tres anys. Però la realitat és que, malauradament, ja tenim indicis que el projecte va perdent la seva base social i cooperativa. Avui dia, encara no hi ha hagut cap reunió amb la Comunitat Rambles i ja hem viscut unes quantes imposicions des de

L'Ajuntament per fer canvis importants en el projecte que l'equip de Km Zero havia dissenyat amb la ciutadania.

Davant d'això, la proposta de continuar desenvolupant alguns dels prototips impulsats per l'assemblea d'artistes de l'exposició *Utopia Rambles* és més urgent i necessària que mai. L'espai de diàleg entre els diferents agents i associacions de l'Àmbit Rambles, batejat com a *Habitar les Rambles* [fig. 07], i els sindicats i les lluites que es donen a la nostra ciutat com la de Las Kellys o la de Sindillar, s'haurien de situar al cor mateix de la Rambla i instal·lar-se en algun dels quioscos de la Rambla de les Floristes en desús com a espai permanent de visibilitat i d'interacció amb la ciutadania.

El grup que va programar les accions performatives al llarg de la Rambla, a través del Laboratori de Carrer, juntament amb la recuperació de les rotllanes de les tertúlies a Canaletes o les taules a peu de carrer dels escriptors, hauria de poder acabar de definir la creació d'una programació permanent i comptar amb un pressupost i una gestió autònoma durant tot l'any.

El disseny de rutes i cartografies, i també la programació continuada d'activitats i projectes artístics cooperatius, com ho han estat els que s'han pogut veure a l'exposició *Utopia Rambles*, s'haurien de continuar fent, amb l'aportació econòmica corresponent per part de l'Ajuntament de Barcelona (ICUB) i el districte de Ciutat Vella. De fet, l'assemblea va poder comprovar els efectes d'haver-se afegit a la reivindicació de l'obertura de la Foneria dels Canons que feien la Comunitat Rambles i els veïns i veïnes del barri Gòtic, ja que, pocs mesos després, ens reuníem amb la consellera de Cultura i establíem un acord per col·laborar i implicar-nos en el seu programa funcional.

El Sol d'Ocaña i una tela desbordada teixida per moltíssimes mans van baixar de nou per la Rambla rodejats d'artistes i veïnes, mostrant als turistes que els carrers no són un espai per al negoci ni tan sols per a l'oci programat del monocultiu turístic extractiu; que la Rambla és plena de memòria i present colonialista, i cal que torni a ser un espai de revolta permanent i dissidència!

Si, després d'*Utopia Rambles*, altres col·lectius no continuessin activant la Rambla des del seu cos i amb la seva sola presència i intenció de fer-ho, hauríem perdut definitivament la possibilitat de rescatar aquest passeig. No servirà de res que les obres de reurbanització es duguin a terme si no recuperem, al mateix temps, la llibertat i els recursos perquè puguin ser habitades i activades des de la comunitat.

Utopia Rambles

Activitats

Cronologia

Part 2

27.04.23 16.00h — 18.00h

Laboratori de carrer #04

— *Contra imaginar Colón*

Laboratori Exterior Santa Mònica

«De vegades el sentiment era de no saber què passaria... I això provocava que no ens acabéssim d'ubicar del tot al projecte. Era com estar en un joc del qual no sabíem les regles i, per tant, mai sabies què passaria.»

«A l'inici, els grups es van conformar de manera casuística. Després, va arribar el tema de la disponibilitat... Hi havia gent que no podia venir uns dies, però d'altres sí, i de vegades tocava fer tasques de producció. Aleshores hi havia algunes idees que no es trobaven i que es van haver de posar en comú, perquè sovint sortien més des d'un lloc individual que no pas del col·lectiu.»

* a càrrec del grup Accions performatives d'*Utopia Rambles*, impulsat per Cecília Vieira Tàrraga, Èlise Moreau, Lautaro Reyes Sáez, Luana Raiter, Lucía Piedra Galarraga, Montse Amat, Morena Bellini, Oscar Abril Ascaso i Rafael Frazão.

30.04.23 12.00h — 13.00h

Dispositiu de Reperformativització de Canaletes #02

Debat i performance Canaletes

«Per dur a terme les setanta-tres propostes que van sortir al final en una reflexió més general, sí que hi va haver, per part del comissariat, l'aportació d'una sèrie de marcs metodològics, però sense entrar en la presa de decisions. Això generava una sensació que el grup funcionava.»

* a càrrec dels artistes d'*Utopia Rambles* amb la participació de Xavier Therros i Laura Llevadot.

30.04.23 16.00h — 20.00h

Els escrivents #02

Performance *Davant de La Virreina*

«Hi va haver un punt d'inflexió quan es van presentar les setanta-tres propostes i es van aprovar en assemblea. L'Itziar va dir que el que havia marcat fins llavors no havia funcionat i que ens ho havíem de replantejar. En aquell moment vam tornar a pensar que tornàvem a començar de nou i això ens va costar força...»

«De vegades ens costava acceptar la visió externa. Sabíem que era necessària, però hi havia una resistència de grup a renunciar a la idea principal.»

*amb la participació de Cecília Vieira, Enrique Baeza, Jordi Biscaíno, Marla Jacarilla i Ortésia Cabrera.

03.05.23 16.00h — 19.00h

La scandalosa forza

— *Performar arxius queer #01*

Taller *Espais expositius / Exterior Santa Mònica*

«Voliem fer molt més del que es podia per temps i recursos. Però, precisament, quan va arribar l'oportunitat, vam treure les forces de sota les pedres. Vam passar d'idees individuals a una col·lectiva i es va formar una cosa coral, que tenia força, perquè, al final, tots parlàvem i actuàvem sobre un mateix territori.»

*a càrrec d'André Felipe amb la participació d'artistes d'*Utopia Rambles*.

03.05.23 16.00h — 20.00h

Tela Des-bordada #10

Instal·lació / Taller Espais expositius

«Si haguéssim tingut més temps, hauríem arribat a un altre lloc, però és que tampoc hi havia temps de decidir quines propostes eren vàlides i quines no, perquè totes ho eren, totes mereixien ser-hi. No es podia tallar res perquè el procés ens havia portat fins aquell punt.»

*en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidança. Economia Social i Solidària.

03.05.23 18.30h — 19.10h

Podcast *Utopia Rambles* #03

Ràdio Ràdio Rambles

«Si haguéssim decidit fer només un projecte, el nombre d'hores i l'esforç del treball hauria estat més equilibrat. Però com que ja teníem tants projectes "aprovat", vam tenir la pressió de complir-los.»

«Crec que és una cosa vinculada al mateix ecosistema cultural, que et porta fins al límit de les teves forces gairebé per inèrcia.»

*en col·laboració amb Radio Rambles i Santa Mònica Radio, amb la coordinació d'Iris Verge.

04.05.23 11.00h — 14.00h

Tela Des-bordada #11

Instal·lació / Taller Espais expositius

«En el temps previ a la producció es generen una sèrie de vincles. Aquests vincles (afecte, intuïció, afinitats...) són els que creen un compromís invisible cap als projectes i cap a les idees dels altres.»

«Si només ens haguéssim dedicat a fer la tela, hauríem acabat tapant Colom. Seguríssim. Però volíem fer més i, malgrat que acostumem a “anar de cul”, quan un projecte t’entusiasma i comences a fer-hi hores, sembla que el temps es desbordi.»

*en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidança. Economia Social i Solidària.

04.05.23 16.00h — 18.00h

Laboratori de carrer #05

— *Protesta flotant i apropiacions de fluxos*

Laboratori Exterior Santa Mònica

«Es va generar una energia molt potent... Tot ens semblava interessant i apreníem contínuament, ens intercanviàvem de grup... És clar, quan va arribar el moment de les setanta propostes i escaig, les volíem desenvolupar totes i havíem de trobar la manera. Això va comportar moltes reunions, canvis i altres, i ens van provocar certa “desesperació”, perquè teníem la sensació que no arribaríem a temps.»

*a càrrec del grup Accions performatives d'*Utopia Rambles*, impulsat per Cecília Vieira Tàrraga, Èlise Moreau, Lautaro Reyes Sáez, Luana Raiter, Lucía Piedra Galarraga, Montse Amat, Morena Bellini, Oscar Abril Ascaso i Rafael Frazão.

04.05.23 16.00h — 19.00h

La scandalosa forza

— *Performar arxius queer #02*

Taller Espais expositius / Exterior Santa Mònica

«Amb totes les propostes sobre la taula hi va haver un moment en què es va plantejar la renúncia a alguna idea, perquè hi havia gent que venia fins i tot amb sis propostes. Fins i tot hi havia persones que proposaven aquestes idees de manera unilateral, fet que anava en contra de la naturalesa del projecte.»

*a càrrec d'André Felipe amb la participació d'artistes d'*Utopia Rambles*.

04.05.23 20.00h — 23.00h

La forza scandalosa dei Crapula

— *Contratour cràpula pel Xino*

Ruta Madame Jasmine (punt de partida)

«Sobre els *timings*, sí que hi havia una noció de caducitat constant de les coses. Tot el que era del dia anterior estava caducat; per això sempre estàvem en connexió a la xarxa comuna: el nostre grup de WhatsApp. Hi havia la sensació que la informació es desactualitzava constantment i això creava certa desorientació. De vegades deixàvem temes de banda per aquest motiu, però quan els recuperàvem era interessant, perquè llavors vèiem que no anàvem tan mal encaminades, encara que el fet de no tenir estructura comportés una inversió de temps i energia més grans, que se'ns en va anar de les mans durant la producció l'exposició.»

*a càrrec de Crapulismo Ilustrado amb la participació de Lady Braga, Ken Pollet, Miss Ex, Jordi Flecós, ECM, 80% Batú i Muerte a la Norma.

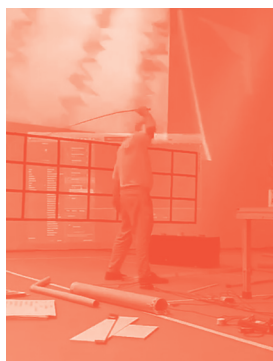
05.05.23 18.00h — 20.00h

RMBLtching (*Jam Session*) #02

Concert *Espais expositius*

«Potser no era tant la caducitat d'idees com la confrontació constant de punts de vista: un grup decidia una cosa, i venia un altre grup i ho qüestionava... El qüestionament era constant, i hi havia confrontació per les diferents perspectives del món que tenia cadascú.»

07.05.23 12.00h — 13.00h

Dispositiu de Reperformativització de Canaletes #03

Debat i performance *Canaletes*

«Crec que ens vam posar la pressió d'omplir el claustre i arribar a un relat molt coherent (quan precisament no ho podia ser pel procés del qual veníem). I de cop ens topem amb la realitat institucional, que funciona d'una manera molt diferent i amb altres tempos. Hi va haver una manca d'entesa en alguns.»

*a càrrec dels artistes d'*Utopia Rambles* amb la participació de Xavier Theros i Laura Llevadot.

07.05.23 16.00h — 20.00h

Els escriptors #03

Performance Davant de La Virreina

«No vam tenir en compte la possibilitat que potser no era obligatori omplir del tot l'espai expositiu. Vam pensar "hem d'arribar a aquesta data amb una exposició coherent" i era impossible.»

«Quan ens vam trobar de cara amb la necessitat de l'exposició (ja ho sabíem d'abans), va ser quan vam haver de "fer" alguna cosa, omplir l'espai, per la qual cosa hi havia una expectativa de presentar un text, una obra específica i, a l'hora, estàvem canviant tant i circulant, coneixent la gent encara...»

*amb la participació de Cecília Vieira, Enrique Baeza, Jordi Biscaíno, Marla Jacarilla i Ortésia Cabrera.

10.05.23 16.00h — 20.00h

Tela Des-bordada #12

Instal·lació / Taller Espais expositius

«Hi ha un altre moment clau en el procés, que és quan hem de sortir de la nostra "casa-oficina" al segon pis i baixar al claustre. Ens va caure una mica el cel a sobre, però això també marca la idea d'exposició que teníem.»

*en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidarança. Economia Social i Solidària.

11.05.23 11.00h — 14.00h

Tela Des-bordada #13

Instal·lació / Taller Espais expositius

«Si et perdies una assemblea, a la següent era molt probable que tot el projecte hagués canviat sencer: els grups, què es faria, com es faria, les hores a les quals es quedaria. Això va fer que es perdessin moltes coses pel camí, perquè, és clar, vam estar organitzant-nos dos mesos i després vam tenir un mes i mig per produir. Al final, la meitat de les coses que vam organitzar no van servir de res.»

11.05.23 16.00h — 18.00h

Laboratori de carrer #06

— *Presències fantasmès:
reincorporar personatges de les
Rambles*

Laboratori Exterior Santa Mònica

«L'ltziar va voler implementar la sociocràcia en l'organització. Si ho hagués fet amb grups establerts des del principi, sense intercanvis, l'experiència hauria estat molt diferent.»

*en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidança. Economia Social i Solidària.

*a càrrec del grup Accions performatives d'*Utopia Rambles*, impulsat per Cecília Vieira Tàrraga, Èlise Moreau, Lautaro Reyes Sáez, Luana Raiter, Lucía Piedra Galarraga, Montse Amat, Morena Bellini, Oscar Abril Ascaso i Rafael Frazão.

11.05.23 17.00h — 19.00h

Ruta espectral de l'aigua

Ruta Entrada del Santa Mònica (punt de partida)

«Sí, potser hi havia una part experimental que entenc, però que potser no era tan funcional per al que vindria després. Entenc el perquè de totes aquestes dinàmiques de desconstruir constantment l'estructura que anàvem generant, però, és clar, hi havia moltes línies que no acabaven de quallar i que tenien a veure amb cada artista com a artista, després cada uni amb el projecte, més tard amb la dinamització de l'itziar i, finalment, amb el Santa Mònica.»

«Crec que era molt ambiciós, hi havia una previsió massa alta; és a dir, no és el mateix construir una tenda de campanya que una casa de dos pisos, i aquí s'estava muntant una estructura burocràtica en termes organitzatius com fóssim més perdurables...»

* a càrrec d'Elvira Pujol Masip amb la participació de comunitats i habitants de les Rambles.

13.05.23 11.00h — 13.00h

Tela Des-bordada #14

Instal·lació / Taller Espais expositius

«Tenint en compte que ha estat una feina generada més des de les idees, per què hem d'establir-la en termes de producció "física", amb inversió de diners, i que hi hagi una cosa "expositiva"? Per què no podíem generar el que ja estàvem muntant i explicar als altres què passava?»

* en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidarança. Economia Social i Solidària.

Una conversa i moltes veus

Elena Blesa Cábez

Abans de començar: un parell de consideracions

Ara tot just fa un any iniciàvem la fase presencial d'*Utopia Rambles*⁰¹ des del Santa Mònica, tot i que aquest projecte portava coent-se des de la primavera del 2022. Vam iniciar les primeres trobades a porta tancada l'octubre del 2022, i es va desplegar públicament des del gener fins al maig del 2023 al centre d'arts i a part de l'Àmbit Rambles. Aquesta denominació, tal com l'entenia Km Zero,⁰² inclou les cinc Rambles que es van encadenant des de la plaça de Catalunya fins a les Drassanes, juntament amb els carrers que les travessen i les places que sorgeixen de les seues connexions i encreuaments.

Durant aquells primers dies ens vam dedicar a pensar quina forma havia de tenir una convocatòria pública que ens pogués ajudar a aplegar un grup de gent que volgués implicar-se en aquesta aventura —o experiment, com algunes persones implicades l'acabarien anomenant. El juny del 2022, des del centre d'arts Santa Mònica, Itziar González Virós, Enric Puig Punyet i jo mateixa —equip curatorial del projecte— vam llençar una crida per formar part d'*Utopia Rambles*.

Un dels objectius principals de la proposta curatorial consistia a agrupar un conjunt d'artistes per dur a terme una o diverses intervencions «que emplacin la imaginació i la creació utòpiques a l'entorn geogràfic i social immediat al centre».⁰³ Es volia reflexionar de manera pràctica sobre «la capacitat de l'art de

⁰¹ Aquest text es va acabar de redactar a Barcelona el gener del 2024.

⁰² Km Zero és l'equip transdisciplinari que va guanyar el concurs públic impulsat per l'Ajuntament de Barcelona per remodelar aquest eix urbà mitjançant un projecte de caire comunitari basat en lògiques de participació ciutadana i amb una forta voluntat de connexió transversal.

⁰³ Part del text de la convocatòria pública que es va llançar des del Santa Mònica a la primavera de 2022. Es pot consultar aquí: <https://artssantamonica.gencat.cat/ca/detall/Utopia-Rambles>

concebre's com un aparell per crear futurs possibles o potencials», tal com es podia llegir a la crida. Com que l'objectiu era articular la relació entre els diferents agents participants i facilitar la presa de decisions, es va optar per treballar de manera assembleària.

Així, es feia present la voluntat d'experimentació institucional: es buscava generar una reflexió tant sobre formes de governança cultural com sobre les múltiples possibilitats relacionals entre la gent que formés part del projecte i la mateixa institució, o entre la institució i les artistes amb els públics del centre. Aquesta proposta també perseguia activar un exercici de redistribució de recursos públics i repensar la manera de treballar per fer-ho de manera més horitzontal, sobretot pel que fa a l'assignació del pressupost habitual assignat a un cicle expositiu, amb la implicació directa de tota la comunitat que se senti interpel·lada per la proposta.

El pressupost d'aquesta exposició va ser de 200.000 €. Així, es va decidir convocar un grup de quaranta-quatre participants, als quals es va remunerar amb 3.000 € a cadascun, és a dir, es van destinar un total de 132.000 € als honoraris dels artistes. Amb aquesta quantitat de participants es buscava crear un grup prou nombrós per facilitar una conversa plural, però sense que la seua gestió, tant humana com econòmica, resultés completament catòica. Sumant les despeses relatives als honoraris de la taula curatorial, ens deixava un total de 144.000 € en despeses directes de contractació derivades del projecte. A partir d'aquí s'havia de veure com gestionar els 56.000 € restants en la producció —en el sentit més ampli— de tot el programa expositiu.

Només cal fer una ullada a aquest pressupost per entendre com de profunda seria l'afectació en la materialització del projecte. Ens trobàvem davant d'un pressupost de producció molt baix en comparació amb les partides destinades als honoraris. L'any 2015 la ja desapareguda Associació d'Artistes Visuals de Catalunya reclamava, en el seu *Codi de bones pràctiques professionals a les arts visuals*,⁰⁴ que el 15 % dels pressupostos destinats a projectes expositius revertís en honoraris per a artistes. Aquí veiem com més del 72 % del pressupost va dedicat a aquesta partida; i això sense comptar els honoraris que rebrien terceres persones per formar part d'algun dels processos que aquí es van desplegar.

⁰⁴ Aquest document es pot consultar aquí: <https://www.paac.cat/i/codi-de-bones-practiques-professionals-a-les-arts-visuals/>

Un dels primers dubtes que ens va sorgir va ser a qui s'havia de dirigir aquesta crida, cosa que portava implícita una qüestió molt més complexa: qui o què és un artista professional? Per aquest motiu, finalment, vam optar per dirigir-nos no només a artistes professionals, sinó també a totes aquelles persones que, d'alguna manera, se sentien interpel·lades pel tema, pels processos col·lectius i per la paraula *art*, entesa com un mecanisme d'activació d'utopies.

I aquí arriba el segon gran dubte: què entenem per utopia? En aquest cas, el que es proposava era una utopia que fes possibles nous imaginaris, molt arrelada en un context geogràfic, social i històric específic. Ens havia de portar a reflexionar sobre quina era la potència d'aquest espai. Tal com explicava la Itziar, la Rambla, de la mateixa manera que ho fa el Santa Mònica, actua com a pont entre diverses realitats, entre el que queda fora i el que queda dins del relat institucional de la ciutat. És un espai des d'on es pot representar l'existència plural per aconseguir un reconeixement, i des del qual també es pot exercir el dret a l'aparició en l'esfera pública.⁰⁵

És per aquest motiu que, tal com estava conceptualitzat el projecte en un inici, la creació i les possibles derivacions expositives no estaven concebudes individualment, sinó mitjançant la deliberació conjunta. Es buscava que no hi regís una lògica de majories, sinó que hi tingués més pes l'acompanyament de l'equip curatorial, la capacitat de comunicació, escolta i acord. La federació de competències es convertia en una estratègia creativa per assolir un objectiu comú.

El treball es va estructurar en quatre fases que calia entendre, des de la fase zero fins la tres, com un procés de recerca continu i coral que transita per diferents intensitats d'activació pública i que contemplava la possible exposició final no com a una prioritat, sinó com a un recull dels rastres i documentació de tot el procés creatiu que va recollir i activar tota una sèrie de processos experimentals accessibles als públics del centre en temps real, per tant, no se'n podien preveure els possibles resultats.

El text que segueix, és un exercici de memòria on, de la manera més detallada possible, he intentat copsar l'essència del treball en col·lectiu (amb els seus acords i desavinences) d'aquells dies.

⁰⁵ Judith Butler. *Cuerpos aliados y lucha política. Hacia una teoría performativa de la asamblea*. Paidós. p. 21.

Cronologia d'Utopia Rambles: Fets i accions d'un procés accelerat Fase 0. Exploració

A l'octubre es va convocar la primera trobada general amb les quaranta-quatre persones seleccionades. Aquesta primera trobada va ser de caràcter informatiu i obria el procés d'iniciació. Per poder crear un espai de discussió horitzontal calia assegurar-se que tothom tingués una experiència pròpia de la Rambla; és a dir, un punt de partida comú però alhora travessat per la seua singularitat. Després d'aquesta primera trobada informativa, ja ens vam endinsar a la Rambla, i al novembre vam dedicar un dia a fer una ruta per aquest espai. Per tal de mantenir aquesta tensió entre experiència personal i experiència compartida, vam convocar quatre grups en quatre horaris diferents: un a les sis del matí, un a les dotze del migdia, un a les sis de la tarda i un a les onze de la nit.

Cadascuna d'aquestes rutes oferia una vivència i uns coneixements sobre la Rambla molt diferents. La primera i l'última les va guiar la mateixa Itziar, que va compartir amb els participants la seua aproximació com a urbanista i exregidora de Ciutat Vella. En canvi, les dues rutes centrals les va guiar Fernando Casal Novoa, historiador i, durant molts anys, veí de la Rambla. Aquí ja es va començar a veure com el relat de la Rambla s'anava construint de manera polifònica a partir de les persones que l'anaven entreteixint, desplegant i compartint.

Per a la trobada següent, ja a principis de desembre, ens van acompanyar Christina Schultz⁰⁶ i Clive Booth.⁰⁷ Tot i que eren dos artistes molt diferents, compartien l'interès per la Rambla en les seues propostes: el Clive, amb les seues accions de carrer, mentre que la Christina presentava, l'any 2022, *Rambla 14, fragments errants*,⁰⁸ una *performance* col·laborativa en què es narraven alguns dels canvis que ha sofert la Rambla en els últims cinquanta anys, a partir de les experiències d'algunes de les seues veïnes.⁰⁹ Durant tota la tarda es va generar un espai d'intercanvi i de complicitat entre les participants del projecte i les

⁰⁶ Christina Schultz és una artista multidisciplinària d'origen alemany i resident a Barcelona. La paraula, en qualsevol mitjà, ocupa un rol central en la seua producció. Activa processos col·laboratius fent servir tècniques d'escriptura literària, musical i dramaturgic. Més informació a: <https://www.christinaschultz.com/>

⁰⁷ Clive Booth és un *performer* d'origen anglès establert a Barcelona des del 1977. Des de llavors, la Rambla de Barcelona ha estat escenari de les seues accions, que tenen un fort component de sàtira i crítica social.

⁰⁸ <https://www.christinaschultz.com/works/Rambla14/>

⁰⁹ Aquesta peça es va fer amb la participació de l'associació SOS Rambles.

artistes convidades, que, de manera pràctica i ocupant l'espai públic, es van acostar a la seva manera de treballar i a la seua experiència sobre la Rambla.

Arribats a aquest punt, havíem generat una estructura de trobades en les quals cada artista havia participat en una ruta de caire exploratori i una altra de caire més artístic o experimental. Després d'aquesta «iniciació», tothom va rebre el mateix encàrrec: crear un llibre d'artista en el qual recollissin la seua experiència, i la posessin en diàleg amb els seus interessos i les seves maneres de fer.

Aquest llibre d'artista, entès de la manera més àmplia possible, havia de ser un artefacte que permetés reconèixer les pràctiques de la resta del grup a cop d'ull. Com que en aquesta fase del projecte encara no hi havia cap mena de relació contractual entre les artistes i el centre, es va demanar que es treballés sempre des d'una lògica de cost zero.

Fase 1. Assemblea

Entre els dies 11 i 13 de gener, vam convocar totes les persones interessades a continuar formant part del projecte a tres jornades de treball intensiu al segon pis del Santa Mònica. Aquesta seria la primera vegada que les artistes es trobarien totes juntes i es començarien a reconèixer com a grup.

El primer dia vam dedicar tot el matí a la instal·lació dels llibres d'artista. Es van dividir les parets en quaranta-quatre espais iguals per construir un mosaic amb tots els llibres d'artista, que servís com un desplegament visual de la pluralitat de pràctiques que configuraven el grup. El fet de dedicar tant de temps al muntatge dels llibres d'artista no va ser casual; es van crear els primers espais de trobada informals entre les participants, i és quan es van començar a entreveure unes certes sinergies. Aquell mateix dia vam saber que, finalment, serien quaranta-un artistes, ja que tres van decidir no continuar per diversos motius. Es va acordar que el pressupost destinat als honoraris d'aquestes tres persones servís per augmentar l'import destinat a producció.

Les dues jornades següents es van destinar a fomentar la cohesió de grup i la coneixença entre totes les persones. El dia 12, després d'una breu introducció conceptual al projecte, es van generar cinc grups de treball, d'acord amb els grups que s'havien format per les primeres rutes de l'octubre, i se'n va afegir un altre d'extra per a les persones que, per algun motiu, no havien pogut participar en cap de les passejades. D'aquesta manera ja teníem cinc grups de treball configurats de manera aleatòria per posar fil a l'agulla.

A partir d'un seguit de dinàmiques i accions que es van succeir durant aquells tres dies intensos, les diferents persones que participaven en el projecte es van poder mostrar a la resta del grup i entendre amb qui treballarien durant els propers cinc mesos.

Tot aquest procés es va dur a terme a porta tancada, a la segona planta del Santa Mònica, sota la mirada de la càmera de Sonsoles Miguel Queralt, periodista i documentalista independent, que va rebre l'encàrrec del centre per documentar el procés, però la complicitat que es va generar entre ella i la resta del grup va desdibuixar una mica el seu rol, i va acabar integrada en la resta del col·lectiu. Aquest espai passaria a denominar-se "Espai Acció", i es va obrir al públic del centre a partir de l'1 de febrer del 2023. Va ser l'espai de treball de les quaranta-una participants durant tot el procés i també l'arxiu on mostrar els acords de funcionament que es van prendre al llarg del procés. En aquest espai es van poder seguir, en temps real, les traces del procés de creació d'aquest cos col·lectiu, així com les seves assemblees i discussions. Una de les voluntats d'*Utopia Rambles* va ser obrir al màxim el procés creatiu; així, exceptuant els primers deu dies, en els quals encara calia generar un clima de confiança i seguretat, els espais sempre van ser compartits entre artistes, treballadores i visitants del centre.

Utopia Rambles va apostar per l'experimentació real, no simulada, per part d'un cos col·lectiu format expressament per al projecte, un cos que, per tant, s'havia d'explorar i conèixer a si mateix. Però, què passa quan es crea una assemblea de manera artificial, sense una urgència comuna que en precipiti la institució?

No podem obviar que la generalització de les pràctiques assembleàries, sobretot a partir dels moviments socials sorgits del cicle de revoltes produïdes entre el 2010 i el 2013, i la seua apropiació per part dels espais de l'art, les ha portat a una certa estatització. Tot i això, en cap cas no es pot rebutjar el component performatiu i arquitectònic de l'assemblea, ja que no és només una manera de conversar, també és una presència, un conjunt de cossos afectats per una materialitat que facilita el dinamisme de la discussió.¹⁰ D'aquesta manera, la performativitat de l'assemblea, entesa com una coreografia travessada pels seus codis i normes, està condicionada per la seua escala i les característiques de l'espai que ocupa. Des d'una perspectiva materialista i

¹⁰ Anne Davidian; Laurent Jeanpierre. «What makes an assembly?». En: *What makes an assembly? Stories, experiments and inquiries*. Evens Foundation and Sternberg Press, 2022. p. 21.

feminista, l'assemblea només es pot sostenir si es té cura de l'espai que ocupa i dels cossos que la conformen.

Quan es tenen en consideració el cossos, també sorgeix una pregunta en relació amb les lògiques de representativitat: per qui parlen les persones que configuren una assemblea? Parlen per elles mateixes, com a membres d'aquella comunitat? O en representació d'un col·lectiu extern a la mateixa?

Per tal de repensar quin era el subjecte d'aquest procés i quina era la relació que s'havia d'establir amb la resta de persones i col·lectius que habitaven tant el centre com l'Àmbit Rambles, a mitjan febrer es va fer una crida a participar en les sessions de treball a altres col·lectius i agents. Es va convidar tant treballadores del centre, com altres artistes vinculades a programes col·lectius i a persones a títol individual. La idea principal consistia a obrir els processos més enllà del grup inicial de quaranta-una persones.¹¹

Fase 2. Acció

Durant el mes de març vam entrar de cap en la fase de producció, denominada *Acció*. Aquest va ser un moment molt tens, ja que es treballava amb uns temps de producció molt més ajustats que cap altre projecte expositiu anterior del centre. En menys d'un mes, i considerant els ritmes de contractació dels serveis de l'administració pública, calia perfilar i produir alguna proposta que es pogués exposar al públic a partir del 21 de març.

Durant aquesta fase, el treball del col·lectiu de seguida es va veure travessat per unes fortes asimetries en les relacions de poder dintre del grup. Com ja apuntava, l'any 1971, Jo Freeman,¹² en qualsevol col·lectiu o grup es generen estructures d'organització tant formals com informals. D'una banda, les persones amb més flexibilitat horària i disponibilitat van imposar, de

¹¹ Algunes de les persones o dels agents convocats al llarg de tot el procés van ser les artistes residents del centre, el personal laboral, algunes associacions o col·lectius com l'Associació de Veïnes del Gòtic, el col·lectiu Las Kellys, Resistim Gòtic, el Sindicat de Llogaters, Les Vilaretes, Arnau Itinerant, la Xarxa de Dones Cosidores, Metzineres, Solidança, Formació i Treball, l'IES Consell de Cent, l'Escola Drassanes, Lumbung Press, Quilombo Unido, Caixa d'Eines i Feines, pintors i pintores de la Rambla, entre d'altres. Aquesta llista és només una aproximació a la multitud d'agents que van travessar aquest projecte. Es va conversar de manera informal amb molts altres col·lectius i agents, amb els quals finalment no es va definir cap col·laboració, ja fos perquè no podien concretar res per manca de recursos, per incompatibilitats en els calendaris o per ritmes de treball, o per desavinences de caire polític i de militància.

¹² Jo Freeman, «La tirania de la falta de estructures», 1971. Traducció de Fany Rubio.

manera conscient o inconscient, uns ritmes de treball propis d'una estructura informal que moltes altres persones no podien seguir, cosa que feia que les seues decisions i propostes tinguessin més pes.

Aquestes dinàmiques ja es començaven a entreveure durant la fase anterior, però és cert que en el moment de constituir el grup —durant la fase 1— els ritmes de trobada van estar molt més marcats per la taula curatorial, amb tot el que això representa. Aquest ritme de treball, molt més condicionat, resultava limitant per a una part de les participants, mentre que d'altres demanaven un control del ritme, una calendarització i un acompanyament encara més acusats per part del centre. En aquest punt, ja es va començar a evidenciar com de complex resulta compassar quaranta-un ritmes de treball i estadis de professionalització molt diferenciats.

Algunes de les persones es van acabar desvinculant del procés precisament per aquest motiu. Quan parlem de disponibilitat, convé no perdre de vista la precarietat inherent al treball cultural, que en el millor dels casos fa que les treballadores culturals hagin d'estar combinant diversos encàrrecs, que els permeten una certa gestió dels seus temps —cosa que, en aquest cas, reverteix en més presència al centre—, però que en multitud de casos ens obliga a treballar en altres feines, que ens acaben condicionant la resta del nostre temps, dedicació i energia.

Tot i això, durant aquesta fase es va generar un espai d'aprenentatge col·lectiu en què es van articular diversos espais fragmentaris de deliberació i acció en els quals les persones que van voler van poder aportar i socialitzar els seus coneixements per resoldre tasques i accions específiques.

Fase 3. Exhibició

Finalment, com que el calendari era molt ajustat, l'obertura al públic de l'"Espai Rastre" —espai que finalment va ocupar el claustre del centre i que acollia els diferents projectes— es va proposar per al 28 de març, i havia de durar fins al 21 de maig. Aquest espai funcionava com un contenidor d'una sèrie de dispositius que activaven accions que van acabar generant un programa públic, i que es van donar tant dintre de l'espai del centre com al llarg de tota la Rambla, des de Canaletes fins a les Drassanes. En total es van desplegar més de seixanta accions agrupades en diferents projectes, en què les diferents participants es van anar entrelaçant.

No es pot negar que van ser uns dies molt estressants, per diversos motius. Els calendaris del centre, tant a nivell de programació pública, com de producció, administratius i de comunicació: com fer una comunicació institucional al ritme habitual si només tens un més per conceptualitzar i produir la programació? Això va fer que moltes de les dinàmiques de treball pròpies de la institució s'haguessin de repensar dintre dels seus propis límits, que moltes vegades friccionaven amb els ritmes de les artistes i els col·lectius i agents amb qui aquestes treballaven. Aquesta tensió va afectar a la cohesió del grup que, degut a desavinences a diversos nivells durant tot el procés, ja estava, en part, fragmentat.

I després?

El procés ha sigut intens, molt intens. Cadascú ho ha gestionat com ha pogut, i algunes, entre les quals m'incloc, hem necessitat prendre una certa distància en acabar. Uns dies després del tancament de la mostra, algunes artistes van convocar una trobada informal, fora del centre, per parlar sobre les dinàmiques i els esdeveniments, que, d'alguna manera, havien marcat el transcurs de tot el procés. Va ser sanadora, aquesta trobada. Voldria destacar que va ser en aquell moment quan, per fi, es va poder verbalitzar que no havíem arribat a constituir-nos com a assemblea; ens va faltar temps. Això no s'hauria de veure com un fracàs, ja que respon al perfil experimental del projecte.

Juntament amb una trobada de caire més institucional que també va tenir lloc durant aquells dies, ens va servir per emplaçar-nos a generar un espai de reflexió col·lectiu. D'aquella trobada va sorgir part del text que acompanya la cronologia d'activitats que trobeu aquí.

Passats uns mesos vam rebre un correu de part d'Enric emplaçant-nos a una trobada per parlar de tot plegat. He d'admetre que no m'hi hagués volgut sumar si aquesta proposta s'hagués precipitat tot just en acabar la fase expositiva de la proposta.

Al llarg d'uns mesos hem estat sostenint un espai de diàleg entre algunes —no moltes, una decena— de les persones implicades que ha servit per sortir-nos cadascuna del rol que ocupava en el projecte i poder compartir obertament alguns dels neguits, sensacions, i pensaments, que van anar apareixent a posteriori.

Vam poder reflexionar sobre algunes de les problemàtiques que apuntava més a dalt: sobre les dinàmiques internes que havien sorgit com a grup, pensar quines relacions de poder es van establir i quines de pre-existents es va perpetuar o desajustar. Quins rols que existien i quina havia estat l'estructura relacional i de projecte, o si hi havia estructura de treball o objectius clars.

Aquestes trobades van servir també per detectar que al llarg del procés van operar diversos modes d'acció que poden estar vinculats, però no necessàriament son el mateix. Hi havia petits moments de creació col·lectiva —els menys—, i d'altres vegades es funcionava sota una lògica de suport mutu.

En aquesta dinàmica de suport mutu, un cop passat tot, ens vam adonar que un dels principals problemes que va arrossegar el grup va ser la incapacitat de descartar cap proposta feta per cap companya. Cert que algunes es van qüestionar, però ningú es va sentir capacitat per descartar-ne cap. Això va desembocar en una quantitat ingent de petites accions que a estones desbordaven per complet la capacitat -molt alimentada per l'entusiasme-operativa del grup.

Però, aquesta absència de cap veto a cap projecte va venir donada per por a que després es vetés el projecte propi? O era la por a fer mal als altres? Després d'un moment de reflexió vam començar a intuir que aquest mecanisme de selecció, mitjançant la presentació de propostes, basades lògiques de competició, està en la base del procés de professionalització en el context artístic de Barcelona, i que tothom s'havia vist afectat per aquest. D'aquí la incapacitat —i falta de voluntat— de seguir perpetuant certes dinàmiques, tot i que això, finalment repercutís en el projecte col·lectiu.

Per acabar, voldria destacar que aquestes últimes trobades van funcionar com espai de reflexió sobre els fets instituyents que van marcar el grup més enllà d'allò institucional, i que encara avui dia ens travessen a totes les persones que hi vam participar d'alguna manera.

Activitats

Cronologia

Part 3

13.05.23 20.00h — 22.00h

Lectura del Tarot de les Drogues

Performance Espais expositius

«L'estructura estava pensada perquè hi hagués punts de materialització que servissin de subjecció a l'hora de plantejar perquè una exposició. El que ens va desbordar va ser que van aparèixer setanta-tres punts de subjecció i ningú ho va frenar: els comissaris perquè no hi volien entrar, i els artistes perquè hi havia una posició de no renúncia.»

*En el marc del La Nit dels Museus

13.05.23 19.00h — 20.30h

Els llocs de la utopia

Xerrada Sala Bar

«No t'apropriaries a una companya i li diries "mira, això no està bé". [...] Era difícil...»

*En el marc del La Nit dels Museus

«Lis comissàriis van fer una proposta, però lis artistes no la vam acceptar i vam començar a afegir-hi coses.»

*amb la participació de Christina Schultz i les Metzineres.

*a càrrec del Grup de Recerca del Santa Mònica amb la participació de Haud Guéguen i Peter Wagner.

13.05.23 20.00h — 23.00h

Jugar a desdibuixar

Acció Espais expositius / Exterior Santa Mònica

*En el marc del La Nit dels Museus

«Un cop al claustre, ens va costar una mica organitzar els espais, però al final els vam aconseguir delimitar: la tela, el *playground* al centre, el relat gràfic, l'arxiu, la *jam* i la part d'audiovisual.»

*amb la participació d'artistes de carrer de les Rambles.

13.05.23 22.00h

Presentació Restauració: una ruta de col·lecta d'aliments

Presentació Espais expositius

*En el marc del La Nit dels Museus

«I des d'aquest lloc —des de l'empatia, des dels afectes— totis ens involucrem en tot. Fins i tot els mateixos marcs d'acció (la tela, la *jam*...) es van començar a barrejar.»

14.05.23 12.00h — 13.00h

**Dispositiu de Reperformativització
de Canaletes #04**

Debat i performance Canaletes

«El desig que sempre havíem tingut, alineat amb la idea d'una operació sociocràtica en què es diluïssin una mica les conformacions internes del grup, era que, si es marcaven, es pactaven, es col·lectivitzaven i s'arribava a un acord sobre les línies argumentals, polítiques, etc. del projecte, cadascuna es pogués sentir, a l'hora d'executar-lo, que estava representant tot el col·lectiu. I això no sé si és una cosa que va arribar a passar.»

*a càrrec dels artistes d'*Utopia Rambles* amb la participació de Xavier Theros i Laura Llevadot.

14.05.23 16.00h — 20.00h

Els escriptors #04

Performance Davant de La Virreina

«Teníem molta feina per conèixer-nos i poder entrar en aquest marc polític conjunt, i sabíem que necessitariem més temps per poder expandir això i més contacte amb la comunitat.»

*amb la participació de Cecília Vieira, Enrique Baeza, Jordi Biscaíno, Marla Jacarilla i Ortésia Cabrera.

17.05.23 16.00h — 20.00h

Tela Des-bordada #15

Instal·lació / Taller Espais expositius

«Al final, totes les propostes eren teves perquè al final sempre t'aportaven alguna cosa. I és allà on calia fer el clic; sumar era la part guai, perquè realment és molt difícil anar a l'unison; en canvi, anar sumant les diferents capacitats de les persones és més fàcil.»

*en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidança. Economia Social i Solidària.

17.05.23 18.00h — 20.00h

Espais de diàleg

— *Habitar les Rambles*

Taula rodona Espais expositius

«I també haver compartit el procés. El fet de veure alguna cosa concretada i conèixer tot el procés que hi va haver al darrere per arribar-hi, crec que també ho fa propi, fa que t'hi sentis part.»

*con la participació de Carmen (SOS Ramblas), Francesca (Sindillar), Martí Cusó (Resistim al Gòtic) i Teresa Picazo (Roca en moviment).

17.05.23 18.30h — 19.10h

Podcast *Utopia Rambles* #04

Ràdio Ràdio Rambles

«És molt complicat historiar el procés d'*Utopia Rambles* pels canvis constants, però ha estat un projecte del qual hem après molt, sobre com s'ha de treballar col·lectivament, provant, deixant anar (idees, egos...), construint...»

18.05.23 11.00h — 14.00h

Tela Des-bordada #16

Instal·lació / Taller Espais expositius

«Això també marca molt clarament la manera de fer des de la cultura del prototip. Podem no estar d'acord com s'han fet algunes coses, però sí que la pràctica de la cultura del prototipat ha estat consistent.»

*en col·laboració amb Radio Rambles i Santa Mònica Radio, amb la coordinació d'Iris Verge.

*en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidança. Economia Social i Solidària.

18.05.23 16.00h — 18.00h

Laboratori de carrer #07

— *Experimentació amb el cos
turista i els seus accessoris*

Laboratori Exterior Santa Mònica

«Cal agrair que una institució proposi reunir artistes de diferents edats, procedències i cultures... Això ha propiciat que puguem col·laborar amb gent amb qui potser no hauríem arribat a treballar mai, i aquest exercici és molt important. Això també t'ajuda a fer una mica d'autocrítica, a veure on són els límits, les teves dificultats per relacionar-te, per proposar...»

20.05.23 11.00h — 23.00h

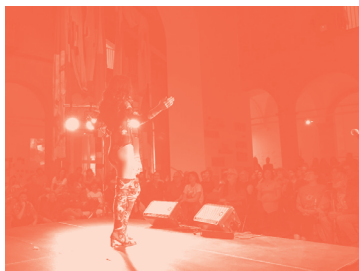
Festival principal

— *Teatre comunitari a Les
Ramblas*

Teatre Espais expositius / Exterior Santa Mònica

«Fins i tot es pot arribar a sentir com si fos una petita representació del que som com a societat, amb totes les contradiccions.»

* a càrrec del grup Accions performatives d'*Utopia Ramblas*, impulsat per Cecília Vieira Tàrraga, Èlise Moreau, Lautaro Reyes Sáez, Luana Raiter, Lucía Piedra Galarraga, Montse Amat, Morena Bellini, Oscar Abril Ascaso i Rafael Frazão.

* en col·laboració amb Teatre Arnau Itinerant.

21.05.23 13.00h — 15.00h

Aperitiu a la Foneria dels Canons

Trobada Foneria dels Canons

«Ens quedem amb els detalls constructius de la paraula, parlant des de l'emoció i des de la coherència. I la coherència hauria de ser absoluta, impol·luta, però, és clar, aquesta perfecció no existeix.»

*en col·laboració amb l'Associació de Veïnes i Veïns del barri Gòtic, amb la participació de comunitats i habitants de les Rambles.

21.05.23 17.00h — 18.00h

Sortida de la tela Des-bordada al carrer fins a Colón

Performance Exterior Santa Mònica / Colón

«El projecte era més com una massa informe, sense definició concreta i que creix com un blandibú, que el pastes, l'estires... i, és clar, concretar això, doncs..., no ho sé encara. Queden molts dubtes.»

*en col·laboració amb Formació i Treball. La Fundació Amiga i Solidança. Economia Social i Solidària.

21.05.23 16.00h — 20.00h

Els escriptors #05

Performance *Delante de La Virreina*

«Tot ha anat molt de pressa, fins i tot per a les comunitats amb les quals hem treballat; perquè quan vam començar a agafar la inèrcia com a col·lectiu, el temps es va acabar. Va ser força *interruptus* i potser va caldre una mica més d'acompanyament al final. En general, i de cara a les comunitats externes al centre, s'ha creat una expectativa que ara (encara que s'ha acabat *Utopia Rambles*) hi ha un equip que encara hi treballa.»

*amb la participació de Cecília Vieira, Enrique Baeza, Jordi Biscaíno, Marla Jacarilla i Ortésia Cabrera.

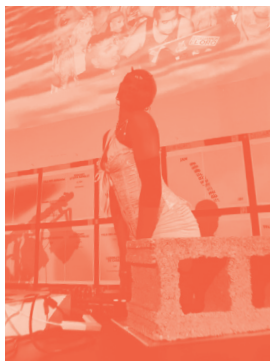
21.05.23 18.00h — 21.00h

Don't hit a la negra

Performance *Espacios expositivos*

«Vam passar aquí tres mesos cultivant aquest terreny i algunes ens sentim responsables del que hem cultivat. I aquest és el gran dilema de les pràctiques relacionals, com t'hi impliquis i com deixes d'implicar-t'hi, què fas quan s'acaba el projecte. Per això crec que és molt important poder pensar en una continuïtat.»

*a càrrec de Don't hit a la negra, amb la coordinació de Juan Antonio Cerezuela, Lautaro Reyes Saez i Lucia Piedra.

24.05.23 18.30h — 19.10h

Podcast *Utopia Rambles* #05

Ràdio *Ràdio Rambles*

31.05.23 18.30h — 19.10h

Podcast *Utopia Rambles* #06

Ràdio *Ràdio Rambles*

«Sí, potser la pregunta és, què és ara *Utopia Rambles*?»

«Ara toca un moviment d'emancipació; la institució ha posat uns recursos, una estructura i un marc de visibilitat. Evidentment, la institució hi és veient com pot ajudar en un moment determinat, però ja no és un projecte institucional, entre altres coses perquè ja és un altre projecte. *Utopia Rambles* ja no és Santa Mònica, és una altra institució.»

*en col·laboració amb Radio Rambles i Santa Mònica Radio, amb la coordinació d'Iris Verge.

*en col·laboració amb Radio Rambles i Santa Mònica Radio, amb la coordinació d'Iris Verge.

Metodologia

Imatges

Utopia Rambles volia situar al centre de l'exposició la importància de passar de la cultura del projecte a la del prototip. Amb això, es volia fer una crítica a les actuals maneres des de les quals les administracions locals enfoquen les actuacions per a la transformació i millora urbana. Amb una mirada des de dalt i centrant tots els esforços en la redacció de «projectes» ben definits a tall de «producte final» perfecte i rodó. Tot per a la ciutadania, sense la ciutadania. A Utopia Rambles, en canvi, volíem traslladar als artistes participants, la metodologia per a la cocreació i elaboració d'una proposta de prototip que pogués ser un exemple per a altres col·lectius que volguessin incidir en la transformació urbana dels seus barris i ciutats. Per això, es va mirar de marcar els diferents moments en el mateix mur de la zona de treball:

1. Codi Obert

No hi ha reivindicació de les ciutats i els seus espais com a Béns comuns sense una comunitat que els rescati i els valori. En el procés d'aprenentatge i transferència de coneixements i pràctiques per a la creació col·lectiva de prototips, vàrem explicar com fer el Mapa d'agents de tots els implicats fins al moment a les Rambles, i, tanmateix, de com generar noves corones de participants i

cooperadors des de Santa Mònica per tal de definir un codi obert perquè l'experiència i el mètode es poguessin replicar des d'altres llocs.

2. Cos i relat

Per tal d'esdevenir una comunitat de cocreadores, vàrem crear grups per a recórrer les Rambles a hores diferents del dia. Un grup quan surt el sol, a les 6 del matí, un segon al migdia, a les 12, quan el sol està més alt, un altre al capvespre quan el sol es pon i un a la nit. A aquests quatre grups es va sumar un cinquè, que és els dels que no van fer cap recorregut. Cinc grups que vàrem anar definint el relat conjuntament i un diagrama fet de línies de diferents colors de relacions i vincles entre tots els participants després de conèixer els llibres d'artistes de la resta i marcar les seves afinitats. Així, vàrem visualitzar un únic cos artístic fet de tots ells.

3. Organització

En aquests processos on l'objectiu és concret i té unes limitacions d'espai, temps, nombre de persones implicades i diners és clau poder organitzar-se amb repartiment de rols, tasques, quadres de seguiment i definició de fases, així com la quantitat de diners disponibles per a les despeses i els honoraris. Uns

espais i una economia comuna per a la construcció d'un objectiu col·laboratiu.

4. **Habilitats**

Les limitacions de temps i recursos necessita una federació d'habilitats i competències. Cadascuna de les participants va escriure què podia aportar al grup, ho va col·locar en el mur i va fer visible la seva disponibilitat.

5. **Programació i prototips**

Fer l'abocament de l'imaginari de què cadascuna es veia fent amb els altres va permetre definir els programes o objectius a desenvolupar i fins i tot els productes i prototips finals. Un exercici d'avançament de què es desitja veure realitzat, ajuda a focalitzar que és el que és possible fer amb les persones que hi són. El grau de coincidència entre totes les persones i, per tant, la capacitat real d'incidència en l'espai urbà que es vol transformar. Un exercici de pragmatisme utòpic.

6. **Assemblees**

Les assemblees deliberatives com espais d'escolta activa, on es dona espai a les minories i dissidències. Mai es vota, ni res s'imposa a costa dels altres. És un espai genuïnament per a la cultura política i la construcció d'un relat comú, que tot i estar ple d'imperficcions, és satisfactori. Un espai de maduresa i empatia, per a cedir posicions i trencar creences mentals rígides i impositives, i que sigui acotat en el temps i en els punts a tractar

i on és molt difícil que hi puguem estar totes perquè les vides de cadascuna ens obliga a no poder coincidir a l'hora... I tampoc passa res perquè ens reconeixem com a un mateix cos creatiu i pensar que «en els altres també hi ha part del que jo desitjo». Hibridació de presències i absències. Flexibilitat i confiança.

7. **Calendari**

Per tal d'assolir uns objectius comuns en el temps, és necessari fer una agenda pública on tot allò que passa o passarà queda registrat i es mostra obertament. D'aquesta manera, tothom veu el que fa tothom. Aquesta agenda comuna i en obert mostra els dies d'entrega i per tal l'assoliment dels objectius. S'estableix, doncs, una metodologia i recepta per evitar la frustració i celebrar que juntes hem arribat allà on mai haguéssim arribat separades i sense cooperació.

Aquest recull de fotografies ens mostra part d'aquestes eines, així com l'ecosistema en el qual es va desenvolupar i formar l'imaginari d'Utopia Rambles.

Metodología

BANCO DE RECURSOS HUMANOS

MEDIACIÓN 1. NATALIA 2. MARINA 3. ANA 4. IMELDA	ARCHIVO 1. NATALIA 2. TOBIAS 3. ANA 4. ANA 5. CHAYO 6. LUCIA	WEB 1. PABLO 2. VANESA 3. JOSE CARLOS 4. JORGE 5. RAFAEL	COORDINACIÓN 1. MARINA 2. MARINA 3. LUCIA 4. JAVIER
FOTO 1. MARINA 2. ANA 3. CELIA 4. VANESA 5. ANA 6. FLORENTINA 7. MARINA 8. ANA	SÓNICO 1. LUIS/PABLO 2. ANA 3. ANA 4. ANA	DIÁLOGO ORAL 1. ANA 2. ANA 3. VANESA 4. ANA	PRODUCCIÓN 1. PABLO 2. MARINA 3. ANA 4. ANA 5. ANA 6. JORGE 7. IMELDA
PEDAGOGÍA 1. ANA 2. ANA (HIMERA)	TRADUCCIÓN 1. ANA 2. ANA 3. ANA	SUJETOS 1. ANA 2. ANA 3. ANA	3D 1. JORGE
TEXTOS ESCRITOS 1. ANA 2. ANA 3. ANA 4. ANA 5. ANA 6. ANA 7. ANA 8. ANA 9. ANA 10. ANA 11. ANA 12. ANA 13. ANA 14. ANA 15. ANA	LABORIOS 1. ANA 2. ANA 3. ANA 4. ANA 5. ANA 6. ANA 7. ANA 8. ANA 9. ANA 10. ANA 11. ANA 12. ANA 13. ANA 14. ANA 15. ANA	OBJ. ESPECIAL 1. ANA 2. ANA 3. ANA 4. ANA 5. ANA 6. ANA 7. ANA 8. ANA 9. ANA 10. ANA	WEBOS 1. ANA 2. ANA 3. ANA 4. ANA 5. ANA 6. ANA
	ACCIONES 1. ANA 2. ANA 3. ANA 4. ANA 5. ANA 6. ANA 7. ANA 8. ANA 9. ANA 10. ANA		

INVESTIGACIÓN

El propósito de esta investigación es...

OBJETIVOS

El propósito de esta investigación es...

CONCEPTOS

El propósito de esta investigación es...

CONCEPTOS

El propósito de esta investigación es...

CONCEPTOS

El propósito de esta investigación es...

LABORIOS

El propósito de esta investigación es...

LABORIOS

El propósito de esta investigación es...

LABORIOS

El propósito de esta investigación es...

ACCIONES PRODUCTIVAS

El propósito de esta investigación es...

HABILIDADES/MATERIALES

El propósito de esta investigación es...

COMUNICACIÓN

El propósito de esta investigación es...

TIEMPOS

El propósito de esta investigación es...

LEGAL

El propósito de esta investigación es...

RECURSOS HUMANOS Y MATERIALES

El propósito de esta investigación es...

CONCIENCIA

El propósito de esta investigación es...

CIELO - TIERRA

KM. O RAMBLAS	PLAYGROUND STA. MONICA	ESPACIO VIRTUAL
1. PLANTA 00	0. PLANTA 00	0. PLANTA 00
1. PLANTA 01	1. PLANTA 01	1. PLANTA 01
2. PLANTA 02	2. PLANTA 02	2. PLANTA 02

Formulario de inscripción para el espacio virtual.

Nombre: _____

Apellido: _____

Correo electrónico: _____

Fecha: _____

RAMBLAS

El propósito de esta investigación es...

RAMBLAS

El propósito de esta investigación es...

RAMBLAS

El propósito de esta investigación es...

CONTESTA RAMBLAS

El propósito de esta investigación es...

CONTESTA RAMBLAS

El propósito de esta investigación es...

CONTESTA RAMBLAS

El propósito de esta investigación es...

CONTESTA RAMBLAS

El propósito de esta investigación es...

CONTESTA RAMBLAS

El propósito de esta investigación es...

CONTESTA RAMBLAS

El propósito de esta investigación es...

CONTESTA RAMBLAS

El propósito de esta investigación es...

CONTESTA RAMBLAS

El propósito de esta investigación es...

CONTESTA RAMBLAS

El propósito de esta investigación es...

HABILITATS

ORGANITZACIÓ

GESTIÓ DEL TEMPS
CALENDARI

INTERACCIÓ AMB COL·LECTIUS EXTERNS

AMÀLIA

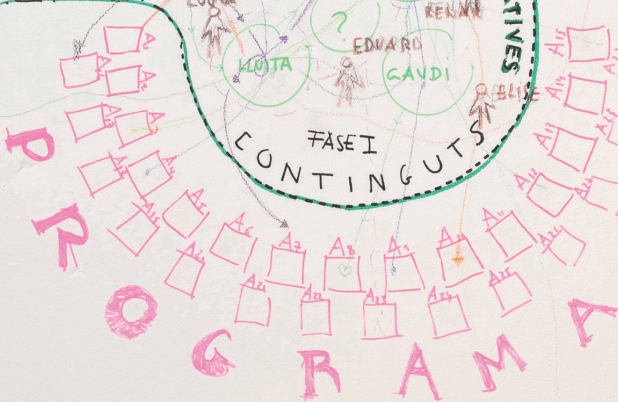
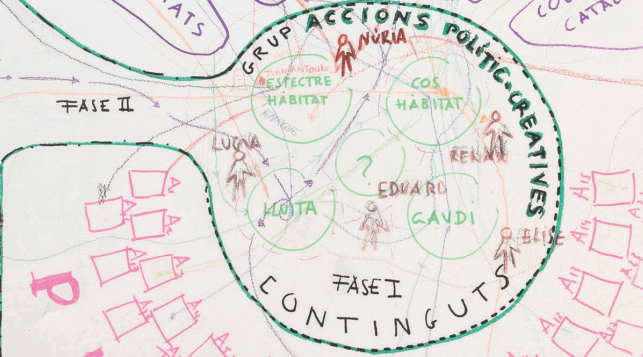
INVESTIGACIÓ

A PENNY
C MORENA
C JOIE
I JOIE
O JAVIER
N JAVIER
S JAVIER
P JAVIER
R JAVIER
O CRISTINE
D CRISTINE
I CRISTINE
C MORENA
C MORENA
O MORENA

ESPÀI
EXPO
PLANTA
2

NATÀSSIA

ASSEMBLEA
A RAMBLES
24
GENER
2023

INTERACCIÓ
SANTA TIBONCA

GESTIÓ DE L'ESPÀI DE TREBALL
I EXPOSITIU

ALFEX

ORGANITZACIÓ

l'educació és intrínseca
dins les institucions
culturals

Metodologia

GESTIÓ INTERNA

CIÓ

ALICIA
WILSA
LILIES PANG

ORTESIA

C
U
R
E
S

DIEGO
DIEGO

OSCAR
OSCAR

IO

GRUP ACCIONS POLITICO-CREATIVES

9 - EDUARDO ESTI AUNOZ

60CE/COMUNIDAD: numabrise@gmail.com

ESPECTOS: maria@metrolia.com

~~Estudio Pujol - estudio pujol~~

LLUÏTA (LLOREN PELEA)
lucia.12ben@gmail.com

ACCIONES PRODUCCION

Penny pappenny@gmail.com

Morena morenabellini11@gmail.com

QUIÉN
REFERENC
PUEDE F
POR DETI
AL GRUP

QUIERA AGREGAR
IAS / CONTENIDOS
PEGAR PAPELITO
RÁS EN RELACIÓN
O DE CONTENIDOS

CALEN

16	17	18	19	20	21	22	
23	24	25	26	27	28	29	
30	31	FE BRER	01	02	03	04	05
06	07	08	09	10	11	12	
13	14	15	16	17	18	19	
20	21	22	23	24	25	26	
27	28	MA RÇ	01	02	03	04	05
06	07	08	09	10	11	12	
13	14	15	16	17	18	19	
20	21	22	23	24	25	26	
27	28	29	30	31			

LEYENDA para color calendario

- Programación
- Recomendación

Constitució de l'Assemblea

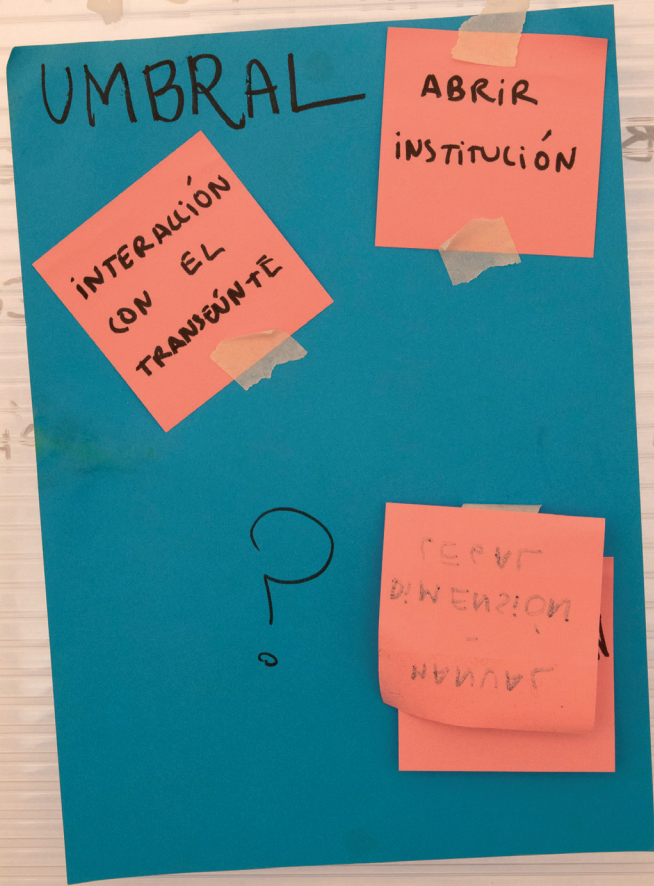
ALCOTONA
HARRY & EDIC
A LA PLACA REAL

MUNTATGE CLAUSTRUM

N D A R I

20	21	22	23	24	25	26
MUNTATGE CLAUSTRE (de 1h a 18)						
27	28	29	30	31	01	02
					A B R I L	
03	04	05	06	07	08	09
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
M A I G	01	02	03	04	05	06
	08	09	10	11	12	13
	15	16	17	18	19	20
						21

- NATASSIA medicació, resolució
- TERECADES activitat, coneixement, gestió de bases de dades, CRM
- JULIO JCANI 3D, planificació
- PALL CAD/PINTERIA, G
- PENNY MANUJANTS, MATEMÀTIC, integració, anàlisi, visualització
- PATRACHIO GRÀFIC
- DIBEGIA COMERCIAL I Ser
- CASRECA TRÀNSACCIO i w
- CARLES EINES GRÀFICUES, EDITORIALS I VÍDEO
- CEMENTE TÈCNICUES COL·LE
- MARIA ESPACIALITAT
- CASADELLA GESTIO EMPRESARIAL
- JAVI ORGANIZACIÓ
- MODRERA EDITORIAL I SER
- EDUARD LEGISLACIÓ 1999
- GIESTI URSANITATICA
- EDUARD ESCRITDORA
- GIESTI MÀRQUING
- MANA ASIRACIÓ
- PINTO ANTESUA AMATEUR
- PINTO GESTIO, REALIZACIO
- PINTO MÀRQUING, CUPONISMA
- PINTO IMPRENTACIÓ, INCLÓ

anta

Generalitat
de Catalunya

Parlaments
i ciutadania

mòbil
acc

